

POROČILO SLOVENSКИH EKOŠOL

ŠOLSKO LETO 2009/10

Vsebina

- 1** Zgodba o uspehu na prelomnici
- 2** Kaj je ekošola?
- 5** Kaj in koliko smo naredili?
- 7** Zgodnje naravoslovje - za vrtce
- 10** Voda kot življenjska vrednota
- 12** Zdravo življenje
- 14** URE v šoli
- 16** Ravnanje s kartonsko embalažo za živila
- 18** Skrbnik ekološkega otoka
- 19** Divja odlagališča nekoč in danes
- 20** Kaj se dogaja z zbranimi odpadki?
- 21** Revščina v svetu in pri nas
- 23** Biotska pestrost
- 25** Natura 2000 v Sloveniji
- 26** Natura 2000 v lokalnem okolju
- 27** Festival ekošol na sejmu Altermed
- 28** Seznam dobitnikov zelenih zastav za šolsko leto 2009/10
- 29** Seznam potrditev ekozastav za šolsko leto 2009/10
- 31** Ustanove, ki so uspešno zaključile prvo leto delovanja v ekošoli
- 32** Primeri dobre prakse v slovenskih ekošolah
- 34** LDN za šolsko leto 2010/11
- 36** Mediji o nas

Zgodba o uspehu na prelomnici

Po štirinajstih letih delovanja slovenske ekošole smo se na Nacionalni koordinaciji programa Ekošola kot način življenja odločili, da je skrajni čas za izdajo letnega poročila. Zdaj je to pred nami in že bežen pregled vsebine nam razkrije, da se za zidovi 628 ekošol odvijajo številne aktivnosti, ki jim ob tem divjem pehanju za vsakdanje preživetje ne namenimo kakšne posebne pozornosti.

Zdrava prehrana, ločevanje odpadkov, varčevanje z vodo in energijo, zdravo življenje, skrb za čisto okolje v okolici šole, medsebojno spoštovanje in solidarnost, uvajanje pitnikov za vodo namesto avtomatov za gazirane pijače, zbiranje papirja, kartuš, tonerjev, plastike, zamaškov in še veliko drugih stvari se marsikomu zdijo povsem samoumevne. V naštetih in druge dejavnosti je bilo v šolskem letu 2009/10 vključenih 628 ekošol in 373.000 učencev, dijakov in »vrtičkarjev«. V vseh ekošolah so skupaj izvedli 2107 projektov ali v povprečju tri na vsaki ekošoli in še vrsto drugih aktivnosti, vezanih na zeleno zastavo ali pa tudi ne. Učiteljem oz. mentorjem smo za njihovo celoletno vodenje projektov izdali 3540 potrdil, s katerimi bodo lahko uveljavljali napredovanje.

To je le nekaj števil, ki dokazujejo, da okoljsko izobraževanje oz. po novem vzgoja in izobraževanje za trajnostni razvoj (VITR) še zdaleč ni program, ki se odvija povsem samodejno in mimogrede, kot si predstavljajo tudi nekateri odgovorni na ministrstvih za šolstvo in okolje, ki so 17. in 18. marca leta 2005 v imenu države v Vilni podpisali deklaracijo Združenih narodov o VITR in s podpisom sprejeli tudi odgovornost za izvajanje teh obveznosti v Sloveniji.

Tisti, ki ustvarjamo program, in na stotine učiteljev, ki ga izvajajo na terenu, dobro vemo, da so doseženi rezultati plod dolgoletnega in sistematičnega ter vztrajnega dela. Na to smo ponosni, saj so številke več kot spodbudne. Število ekošol se je namreč od leta 2000 do zdaj povečalo za osemkrat. Čedalje več slovenskih šol prav v ekošoli vidi

neko novo dodano vrednost in novo energijo, ki se počasi, a vztrajno širi po slovenskem prostoru.

Da so slovenske ekošole zgodba o uspehu in primer dobre prakse na področju VITR, so v zadnjih letih ob različnih priložnostih poudarjali tako rekoč vsi ministri za okolje in prostor ter za šolstvo in šport. Društvo Doves, ki v Sloveniji zastopa mednarodni program Ecoschools, je pred leti pridobilo celo status društva v javnem interesu.

Žal pa kljub vsem tem uspehom in pohvalam slovenska ekošola poka po vseh šivih. Za delovanje nima niti lastnih prostorov, namesto štirih ali petih zaposlenih, ki v tujini »servisirajo« podobno veliko mrežo ekošol, je v Sloveniji zaposlena samo sekretarka, vsi drugi delamo na »etični pogon«. Povrh vsega pa kar nekaj šol ni pripravljenih plačevati letne pristojbine, ki je tako rekoč edini vir za preživetje, saj se ravnateljem zdi več kot samoumevno, da bi morala za VITR poskrbeti država. Udeleženci lanske letne konference slovenskih ekokoordinatorjev se zelo živo spominjajo besed zdaj že nekdanjega ministra za okolje in prostor Karla Erjavca, ki je med drugim dejal, da bodo skupaj z ministrstvom za šolstvo kljub krizi poskrbeli za financiranje programa. Več kot 400 koordinatorjev se teh besed (poročilo STA je objavljeno na koncu letnega poročila) zelo dobro spominja in nas o rezultatih izrečenih obljub sprašujejo po telefonu ali e-pošti, vendar jim ne znamo odgovoriti drugega kot to, da bo očitno tudi v tem šolskem letu pristojbina, žal, edini vir dohodka, ki nam bo omogočil izvajanje zastavljenih ciljev.

Tako kot v preteklih letih smo tudi za šolsko leto 2010/11 pripravili precej pester nabor najrazličnejših aktivnosti, ki jih bodo izvajali v slovenskih ekošolah. Hkrati pa bo to tudi leto, ko se bomo morali resno vprašati, kako naprej. Bo to leto novih priložnosti ali leto, ko bomo morali priznati, da ob zdajšnjem načinu dela in zdajšnji organizaciji lahko namesto 628 »servisiramo« le kakšnih 200 ali celo manj ekošol?

Kaj je ekošola?

Ekošola je projekt mednarodnega združenja za okoljevarstveno izobraževanje (Foundation for Environmental Education – FEE). Ustanovljena je bila na pobudo nekdanjega danskega ministra za okolje Olea Loviga Simonsena z namenom, da organizirano in načrtno pospeši okoljsko izobraževanje in ozaveščanje. V FEE je vključenih 47 držav iz Evrope, Afrike, Azije in Južne Amerike ter Nova Zelandija.

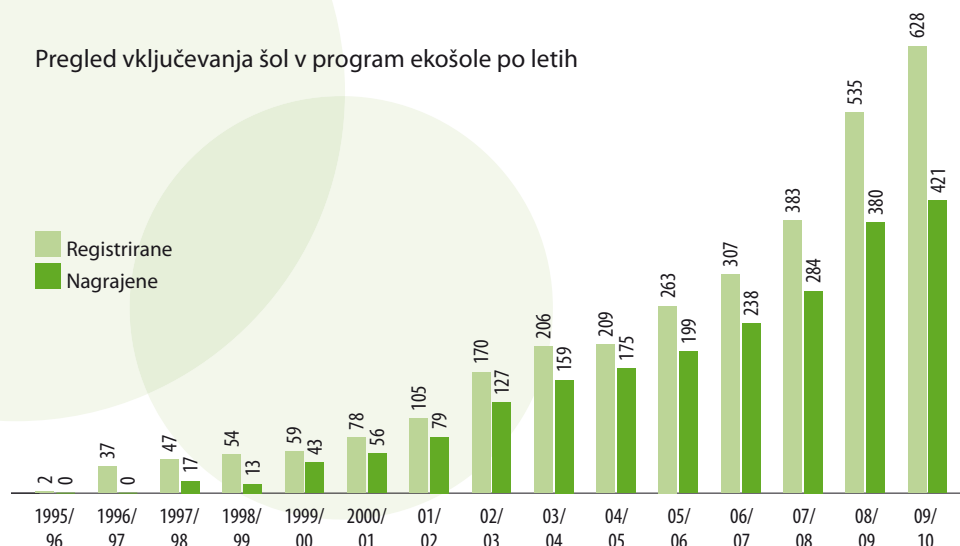
V Sloveniji smo program, ki smo ga začeli izvajati junija leta 1996, poimenovali Ekošola kot način življenja. OŠ Bakovci in OŠ Notranjskega odreda v Cerknici sta bili prvi šoli v naši državi, ki sta se vključili v delovanje ekošole.

2 Nosilec programa je Društvo za okoljsko izobraževanje (DOVES) v Portorožu. V šolskem letu 2009/2010 je bilo registriranih 628 ekošol (osnovne in srednje šole, vrtci ter domovi), zelena zastava pa je plapolala pred 421 ekošolami.

Ekošola pomeni uresničitev ciljev vzgoje in izobraževanja za trajnostni razvoj, ki so opredeljeni v nacionalnem učnem programu okoljske vzgoje in v Smernicah, ki opredeljujejo nacionalno strategijo vzgoje in izobraževanja za trajnostni razvoj. (MŠŠ, »Smernice vzgoje in izobraževanja za trajnostni razvoj od predšolske vzgoje do douniverzitetnega izobraževanja«, »Strategija vzgoje in izobraževanja za trajnostni razvoj UNECE, sprejeto na srečanju na visoki ravni ministrov za izobraževanje in okolje, Vilna, marec, 2005).

*Strategija UNECE poudarja razvoj in krepitev sposobnosti posameznikov, skupin, skupnosti, organizacij in držav za sprejemanje ocen in odločitev v prid trajnostnega razvoja. Spodbuja spremembe v miselnosti ljudi in jim s tem omogoča, da pripomorejo k večji varnosti, zdravju in blaginji našega sveta ter tako izboljšujejo kakovost življenja. **Strategija pospešuje sodelovanje in partnerstvo med ministrstvi in različnimi interesnimi skupinami ter tako spodbuja vlaganje materialnih in človeških virov.** Vzgoja in izobraževanje za trajnostni razvoj lahko posameznikom dajeta sposobnost kritičnega razmišljanja ter globljo ozaveščenost in več moči, s tem pa omogočita raziskovanje vizij in konceptov ter razvijanje novih metod in orodij. Zavedanje, da je VITR vseživljenjski proces, ki poteka od zgodnjega otroštva do odrasle dobe ter sega prek okvirov formalnega izobraževanja, mora postati del našega vsakdana. Ker se vrednote, načini življenja in odnosi utrjujejo od zgodnje mladosti, sta vlogi vzgoje in izobraževanja še zlasti pomembni za otroke. Ker učenje poteka ob prevzemanju različnih vlog v življenju, je treba na VITR gledati kot na proces, ki zaobjema vse življenje. Prežeti bi moral učne programe na vseh ravneh, vključno s poklicnim izobraževanjem, usposabljanjem izobraževalcev in nenehnim izpopolnjevanjem strokovnjakov in tistih, ki odločajo.*

Pregled vključevanja šol v program ekošole po letih

S pomočjo VITR bodo razvijali okoljsko odgovornost in več znanja tudi za aktivnejše izvajanje Zakona o varstvu okolja in Nacionalnega programa s poudarkom na nekaterih ključnih priložnostih in ovirah za uresničevanje trajnostnega razvoja v Sloveniji.

Tudi Slovenija in Evropska unija namenjata izjemno pozornost vzgoji in izobraževanju za trajnosti razvoj. Njena vizija je usmerjena v prihodnost regije, ki bo sprejemala skupne vrednote, kot so solidarnost, enakopravnost in vzajemno spoštovanje med prebivalci, državami in generacijami. Za regijo so značilni trajnostni razvoj, vključno z gospodarsko vitalnostjo, pravičnostjo, socialno kohezijo, varstvo okolja in trajnostno gospodarjenje z naravnimi viri, tako da bi bile izpolnjene potrebe zdajšnje generacije brez ogrožanja sposobnosti prihodnjih generacij za izpolnjevanje njihovih potreb.

Temeljne vrednote

Program poudarja temeljne človekove vrednote, kot so spoštovanje sočloveka in vseh živih bitij, zdrav način življenja, zdravo in na okolju prijazen način pridelano hrano. Zdrav način življenja pa je mogoč le v zdravem in čistem okolju. V ekošoli z izvajanjem različnih projektov nenehno poudarjamo in krepimo omenjene vrednote. Gre torej za povezovanje šolskih vsebin z vsakdanjim življenjem, kar je temelj šole prihodnosti. Posredovanje zgolj abstraktnega znanja iz posameznih predmetov ni dovolj. Naravo in odnose med živimi bitji moramo dojemati celostno in v medsebojnem povezovanju različnih dejavnikov. To pa zahteva celosten pristop.

Načela našega delovanja:

- interdisciplinarnost – medpredmetno povezovanje naravoslovnih in družbenih vidikov ob posameznih temah,
- celostni oz. sistemski pristopi, upoštevanje kompleksnih okoljskih problemov,
- izhajanje iz resničnih okoljsko pomembnih aktivnosti v lastnem okolju in povezovanje s težavami širšega okolja,
- v prihodnost usmerjene dejavnosti - iskanje in utemeljevanje alternativnih zamisli ob upoštevanju potreb prihodnjih generacij,
- aktivno sodelovanje v demokratičnih procesih odločanja o okoljskih zadevah,
- povezovanje čustvenih, etičnih in estetskih vidikov itd.

Cilji programa so:

- okoljsko izobraževanje postane del ciljev in vsebin vsakega šolskega predmeta,
- celostno prepoznavanje in reševanje okoljskih problemov,
- vključevanje v program oblikuje pri mladih državljansko kulturo in gradi samozavest,
- izboljševanje medsebojnih odnosov v šoli in okolici,
- mladi ob okoljskih dejavnostih razvijajo kreativnost, inventivnost in oblikujejo ter izmenjujejo nove ideje,
- učenci in dijaki se vključujejo v demokratično odločanje pri premagovanju okoljskih problemov na krajevni in državni ravni,
- povezovanje med mladimi iz evropskih in drugih držav,
- vzpostavitev sistemov formalnega in neformalnega izobraževanja in razširitev izvajanja neformalnega izobraževanja,
- spodbujanje in izvajanje pilotnih projektov s področja izobraževanja za trajnostni razvoj.

Kaj ponujamo?

Z izvajanjem vsakoletnega programa ponujamo vrsto praktičnih rešitev in spodbud za okoljsko ozaveščanje in izboljšanje razmer v okolju. Z vključitvijo v program šola:

- izboljša šolsko okolje,
- zmanjša količino smeti in odpadkov,
- skrbi za ločevanje odpadkov,
- skrbi za manjšo in učinkovito rabo energije,
- vključuje krajanje in lokalno oblast v različne projekte,
- pomaga krepiti spoštljive medsebojne odnose in solidarnost,
- skrbi za krajevno in nacionalno medijsko odzivnost,
- se povezuje z drugimi šolami v Sloveniji in Evropi itd.

Sedem korakov do ekošole

Ekošole se od drugih šol oziroma programov, kot so denimo Zdrave šole, šole UNESCO in podobni, razlikujejo po tem, da je v program vključena celotna šola in ne gre zgolj za obravnavo posameznih tem, na primer pri biologiji, geografiji, kemiji itd., temveč za način, kako šola »živi in diha«. Poleg mentorjev, učiteljev in učencev sodelujejo namreč tudi tehnični delavci.

Program ekošole je sestavljen iz sedmih korakov, ki jih šola uvaja dve leti in ki je usklajen s standardi ISO 14001, prilagojenimi za vzgojno-izobraževalni program.

Pobudniki za vključitev v program Ekošola kot način življenja so lahko učenci, učitelji ali ravnatelj. Naslov ekošole pridobijo s prizadevnim delom, ki temelji na metodologiji sedmih korakov.

4

Prvi korak:

Ustanovitev ekoprogramskega sveta šole

Ekoprogramski svet določi in usmerja okoljske dejavnosti šole, skrbi za vključevanje učencev, učiteljev, vzgojiteljev, staršev, preostalega osebja šole in predstavnikov lokalne skupnosti v različne dejavnosti na šoli.

Drugi korak:

Analiza razmer v okolju

Z analizo razmer v šolskem okolju, kjer deluje šola, učenci in učitelji pridobijo najpomembnejše informacije o položaju okolja in na tej podlagi vsako leto pripravijo program delovanja. S svojimi ugotovitvami seznanijo tudi starše in predstavnike lokalne skupnosti.

Tretji korak:

Priprava načrta delovanja ekošole

Načrt delovanja zajema kratkoročne in dolgoročne aktivnosti za izboljšanje razmer v okolju. V okviru kratkoročnih ciljev pripravijo program za varčevanje z vodo in elektriko, zmanjšanje količine in sortiranje odpadkov ipd. Ekošolarji skozi šolsko leto spremljajo njihovo uresničevanje ter o tem pripravljajo razstave, zgibanke in druge aktivnosti. Za uresničevanje dolgoročnih ciljev pa na primer lokalni skupnosti pošljejo pobudo za postavitve čistilne naprave, ureditev odlagališča v kraju in podobno.

Četrty korak:

Spremljanje in ocenjevanje

Spremljanje in ocenjevanje posameznih aktivnosti omogoča sprotno spremljanje razmer v okolju, dopolnjevanje, spreminjanje programa in posredovanje pobud odgovornim za izboljšanje razmer ali odpravo pomanjklivosti v okolju.

Peti korak:

Priprava in izvedba tematskih sklopov

Vsaka ekošola si mora izbrati aktualno temo v njihovem okolju, s katero se bodo še posebej ukvarjali. Takšne teme so odpadki, voda, varčevanje z energijo, zdrava prehrana in druge aktualne okoljske teme.

Šesti korak:

Obveščanje in sodelovanje z mediji

O svojem delu obveščajo druge ekošole v Sloveniji in v drugih državah. Delo, o katerem ne bi obveščali okolja, v katerem živimo, bi obviselo v zraku. Sokrajanom in predvsem odgovornim v lokalni skupnosti na podlagi različnih aktivnosti sporočajo, da pozorno bedijo nad položajem okolja v domačem kraju. O svojih spoznanjih obveščajo tudi lokalne medije. To pa je tudi eden od načinov ozaveščanja prebivalcev, da je okolju prijazno ravnaje vsem v prid.

Sedmi korak:

Podpis ekolistine

Ekolistina je javna izjava ekoprogramskega sveta šole o uresničevanju zastavljenih ciljev in povezovanju s starši, predstavniki lokalne skupnosti in partnerji pri projektu ter z nacionalno koordinacijo.

Ekošolarji, ki s pomočjo svojih mentorjev, ravnatelja, župana... opravijo vseh sedem korakov in dve leti zapored oddajo svoj letni delovni načrt (LDN), pridobijo zeleno zastavo. Ta visi na vidnem mestu ob šoli ali na njej in pomeni državno in mednarodno priznanje za okoljsko delovanje šole. Z izvajanjem obveznosti iz LDN mora ekošola vsako leto znova potrjevati svoje okoljsko delovanje. S tem vsako leto znova pridobi pravico do zelene zastave. Če šola ne izpolni vseh obveznosti, ne more dobiti zelene zastave.

Kaj in koliko smo naredili?

V šolskem letu 2009/10 je bilo v programe ekošole vključenih 628 VIZ*, ki delujejo v okviru 424 OŠ, SŠ in vrtcev, ki so lani potrdile oziroma prvič pridobile zeleno zastavo. To je lani prejelo 74 ustanov (41 osnovnih šol s podružnicami, 28 vrtcev in pet srednjih šol, medtem ko je 347 ustanov, ki v programu delujejo več let, prejelo potrditev svojih ekozastav kot zunanjega priznanja za okoljevarstveno delovanje ekošole. Skupaj je bilo v šolskem letu 2009/10 podeljenih 421 zelenih zastav.

Število OŠ, SŠ in vrtcev

ŠOLSKO LETO 2009/10			
	potrditev	prvič	Skupaj
OŠ	260	41	301
VRTCI	64	28	92
SŠ	23	5	28
SKUPAJ	347	74	421

VIR: Ekošola kot način življenja

Vsaka ustanova, ki je vključena v program ekošole, je morala sodelovati pri enem celoletnem projektu, v katerega so bili vključeni vsi učenci in vsi učitelji. Poleg tega je vsaka ustanova izvedla še dva projekta (glej tabelo), pri katerih niso sodelovali vsi učitelji in učenci oz. dijaki. Poleg naštetih dejavnosti je vsaka ekošola izvedla še vsaj pet od naštetih dejavnosti:

- ločeno zbiranje odpadkov z akcijskim načrtom sodelovanja s starši, lokalno skupnostjo in pristojnimi službami,
- skrb za urejeno šolsko okolje,
- ekodan (ob dnevu voda, Zemlje, okolja, podnebnih sprememb itd.),
- zbiralne akcije (elektronski odpadki, papir, baterije, odpadno jedilno olje, steklo, tonerji in kartuše);
- izdelava ali dopolnitev spletne strani ekošole s povzetki v angleščini,
- obisk ekokmetije oz. ekskurzija na slovensko podeželje.

Za delovanje ekošole so najpomembnejši projekti, ki so jih izvajali vse šolsko leto. V šolskem letu 2009/2010 so šole lahko izbirale med 20 različnimi projekti. Vsaka ekošola je po lastni izbiri sodelovala pri enem ali več projektih, ki so jih ob začetku šolskega leta označili v LDN in ob koncu šolskega leta oddali poročilo o izvedbi projekta. Pri vseh naštetih projektih je skupaj sodelovalo 373.374 ekošolarjev. Ob koncu šolskega leta so vse vključene šole oddale 640 poročil o njihovem celoletnem delovanju in še 2107 poročil o izvedbi posameznih projektov. Skupaj so torej v zaprtem delu spletne strani slovenskih ekošol oddali 2750 poročil.

Projekti, izvedeni v šolskem letu 2009/10

Zap. št.	IME PROJEKTA	Štev. sodelujočih ustanov	Število vključenih učencev/dijakov	OPOMBA
1.	Divja odlagališča	45	3303	Evidentirali 218 divjih odlagališč
2.	Kaj se dogaja z zbranimi odpadki?	165	39.172	
3.	Ravnanje s kartonsko embalažo za živila	114	36.000	Zbrali 20 ton kartonske embalaže
4.	Skrbnik ekološkega otoka	98	21.013	
5.	Učinkovita raba energije	53	10.274	Cilj: zmanjšati porabo energije za 10 do 15 odstotkov
6.	Revščina v svetu in pri nas	73	14.716	
7.	Kras	15	2284	
8.	Mi in naša preteklost	37	4409	
9.	Onesnaževanje s prometom	28	2704	
10.	Podnebne spremembe	36	3696	
11.	Biotška pestrost	74	19.135	
12.	Voda	249	33.139	
13.	Zdravo življenje	325	95.087	
14.	Zgodnje naravoslovje	128	13.888	
15.	Živali in mi	136	23.628	
16.	Ekobralna značka	386	45.130	
18.	Ekokviz za OŠ	178	4422	
19.	Ekokviz SŠ	33	1114	
20.	Sodelovanje na sejmu Altermed	62	260	350 učiteljev
	SKUPAJ	2107	373.374	

Potrčila za vodenje projektov, izdana v šolskem letu 2009/10

NAZIV PROJEKTA	ŠT. IZDANIH POTRDIL
URE in OVE	55
Mi in naša preteklost	42
Kras	16
Podnebne spremembe	39
Onesnaževanje s prometom	30
Divja odlagališča	52
Živali in mi	146
Skrbnik ekološkega otoka	91
Kaj se dogaja z zbranimi odpadki?	188
Revščina v svetu in pri nas	90
Voda kot življenjska vrednota	224
Ekobralna značka	384
Likovni natečaj »PREDNOVOLETNI ČAS«	265
Zgodnje naravoslovje »TEMELJ ZA TRAJNOSTNI RAZVOJ«	205
Ekokviz za OŠ	201
Zdravo življenje	376
Ekopaket	127
Biotska pestrost	77
Altermed	206
Koordinatorji (za celoletno vodenje projektov)	726
SKUPAJ	3540

6

Pripravljena in izdana gradiva

V okviru Nacionalne koordinacije programa Ekošola kot način življenja smo lani za osnovne šole in vrtce izdali naslednja gradiva:

- Franci Dovč: Gradivo za Ekokviz za OŠ - NATURA 2000 V Sloveniji,
- Franci Dovč: Gradivo za Ekokviz za SŠ – NATURA 2000 V LOKALNEM OKOLJU,
- Dane Katalinič: Zgodnje naravoslovje: Človek-čebela-med-sad /zloženka/,
- Dane Katalinič: Ekoopazovani dnevnik – MOJE DREVO,
- Dane Katalinič, Milena Pollak): Priročnik »PO KEKČEVIH STOPINJAH DO ZNANJA«.

Izobraževanje za učitelje/mentorje:

V šolskem letu 2009/2010 smo za mentorje oz. koordinatorje izvedli osem seminarjev in delavnic, med katerimi je bilo najpomembnejše srečanje koordinatorjev vseh slovenskih ekošol. Udeležilo se ga je 490 ekokoordinatorjev iz vse Slovenije.

- 5. 10. 2009:** Srečanje koordinatorjev slovenskih ekošol, Brdo pri Kranju (490 udeležencev)
- 8. 12. 2009** Delavnica Velenje »Učinkovita raba energije in obnovljivi viri energije« - 42 udeležencev
- 26. 1. 2010:** Izobraževanje mentorjev – priprave na ekokviz, Rogatec (NATURA 2000 V LOKALNEM OKOLJU)
- 10. 2. 2010:** Izobraževanje mentorjev – priprava na ekokviz, Ljubljana (NATURA 2000 V LOKALNEM OKOLJU)
- 11. 2. 2010:** Izobraževanje koordinatorjev (koordinatorji SŠ) 18 udeležencev
- 25. 3. 2010:** Izobraževanje mentorjev Učinkovite rabe energije in obnovljivih virov energije, 40 udeležencev
- 19.-21. 3. 2010** Sejem Altermed (predstavitve dela slovenskih ekošol), Celje
- 26. 5. 2010:** Izobraževanje koordinatorjev vrtcev, Gornja Radgona) 102 udeležencev

Počastitev svetovnih dogodkov

V okviru posameznih projektov so slovenske ekošole označevale pomembne svetovno in evropsko pomembne dogodke, kot sta svetovno leto biotske raznovrstnosti (temu smo namenili kviz z naslovom Natura 2000 v Sloveniji). S projektom Tudi jaz lahko pomagam pa smo počastili evropsko leto boja proti revščini in socialni izključenosti.

Sponsorirane dejavnosti

V sodelovanju z družbo Slopak smo izvedli natečaj z naslovom S pesmijo do ločenega zbiranja odpadkov. Sodelovalo je približno 15.000 učencev z 200 šol.

Sklepni del je bil v ljubljanskem Koloseju, kjer so bili razglašeni tudi državni zmagovalci. V šolskem letu 2009/10 so zmagali: učenci prve triade iz PŠ Svibno, 5. b z OŠ Antona Martina Slomška Vrhnika in 9. b z OŠ Slivnica pri Celju.

V sodelovanju s Telekomom Slovenija smo že drugo leto zapored izvedli ekokviz za osnovne šole v elektronski obliki (več v poročilu o ekokvizu).

Sodelovali smo tudi s TetraPakom pri projektu Skrbnik ekološkega otoka in Ekopaket, s Coca Colo in Ministrstvom za okolje in prostor pa pri projektu Moja reka si.

Zgodnje naravoslovje – za vrtce

- Doživljanje narave v različnih okoljih skozi letne čase
- Vse v skupnem krogu – človek – čebela – cvet – med – sad

Vodja projekta: Dane Katalinič

Število šol, ki so izvedle projekt in oddale poročila:

Pri projektu Doživljanje narave v različnih okoljih skozi letne čase je sodelovalo:

- 49 ekošol in 3943 učencev
- 46 ekovrtcev in 6875 otrok

SKUPAJ: 95 ustanov in 10818 otrok in učencev

Pri projektu »Vse v skupnem krogu – človek – čebela – cvet – med – sad« je sodelovalo:

- 48 ekošol in 3872 učencev
- 30 ekovrtcev in 2904 otrok

SKUPAJ: 78 ustanov in 6776 otrok in učencev

Skupno število učencev in otrok: 17.594

Namen in cilji projekta:

V programu EKOŠOLE ima naravno okolje velik pomen, saj je pomembno za razvoj otroka. Prva otrokova doživetja so temeljni usmerjevalec v njegovem nadaljnjem duhovnem in predstavitvenem svetu o naravi in njeni stvarnosti.

V ekošoli dajemo poseben poudarek ravnanju v okolju, ker odločilno vpliva na otroka, učenca in okolje, ker smo z našimi dejanji vedenjski vzorec. Ena temeljnih nalog ekošole, vzgojiteljev, učiteljev in staršev je, da omogočimo situacije in aktivnosti za udejanjanje otrokovih interesov in sposobnosti, in to v okolju, v katerem otrok živi. To okolje je prva ekoučilnica za življenje.

Naravoslovje v predšolski vzgoji je temelj okoljske vzgoje za trajnostni razvoj.

Ekošola trajnostni razvoj dojema kot ključni dejavnik vzgoje in izobraževanja.

Ekošola želi z izvajanjem projektnih vsebin zgodnjega naravoslovja poudariti zavedanje o pomenu sistematičnega in kontinuiranega ekološkega izobraževanja in delovanja. Predvsem so v ospredju vrednote, ki temeljijo na razmerju med človekom, naravo in kulturo.

S projektnimi naravoslovnimi dejavnostmi vplivamo na vzgojno-izobraževalno delo otrok in učencev z namenom razvijanja vrednot, ena najpomembnejših je **odnos**. Odnos do narave, okolja in družbe.

V šolskem letu 2009/2010 sta se izvajala dva projekta, in sicer:

- **Zgodnje naravoslovje – doživljanje narave v različnih okoljih skozi letne čase;**
- **Vse v skupnem krogu – človek – čebela – cvet – med – sad.**

Doživljanje narave v različnih okoljih skozi letne čase

Aktivnosti:

- opazovanje, opisovanje, raziskovanje narave,
- opazovanje dreves jeseni, pozimi, spomladi in poleti,
- obisk sadovnjaka, potoka, gozda, parka,
- sprehod v gozd z opazovanjem, eksperimentiranjem,
- didaktične igre v naravi,
- izdelava krmilnic, krmljenje ptic,
- obisk lovca,
- zbiranje naravnega materiala in proizvodnja izdelkov ...

Postopki in metode dela:

- razvijanje osnov naravoslovja z metodami pogovora, pripovedovanja in pojasnjevanja,
- opazovanje,
- problemsko učenje in eksperimentiranje,
- obisk strokovnjakov,
- seznanitev s problemom,
- opredelitev problema,
- mogoče rešitve problema,
- iskanje in definiranje rešitev,
- vrednotenje rešitev.

Rezultati (doseženi in pričakovani):

- spoznati spremembe v sadovnjaku, na drevesih v gozdu v vseh letnih časih,
- razvijati spoštljiv odnos do okolja,
- večja empatija do okolja in živali,
- naučiti se sobivanja z drugimi živimi bitji,
- spoznati koristnost in nevarnosti v odnosu človek–žival–rastlina,
- skrb za ptice in živali,
- sprememba načina in vzorcev ravnanja v vsakdanjem življenju,
- pridobivanje izkušenj za ohranjanje okolja,
- naučiti otroke opazovati in spremljati spremembe glede na letni čas ...

Vse v skupnem krogu – človek – čebela – cvet – med – sad

Aktivnosti:

- opazovanje pomladanskih sprememb v naravi – cvetenje dreves, prebujanje čebel,
- spoznavanje čebel in njihovega pomena v naravi,
- spoznavanje in pridobivanje informacij o vsem, kar je povezano s čebelarjem,
- seznanjanje s škodljivimi ravnanji človeka za čebele,
- skrb za zdravje čebel,
- opazovanje travnika, gozda in sadovnjaka,
- obisk čebelarja, opazovanje življenja čebel,
- spoznavanje čebel v njihovem življenjskem okolju.

Postopki in metode dela:

- neposredno opazovanje v naravi,
- sodelovanje s čebelarsko družino in s starši,
- opazovanje, raziskovanje, iskanje podatkov, pogovor, razlaga, demonstracija, opisovanje,
- ogled čebelnjaka,
- skupinsko in individualno delo,
- branje pravljic, pogovor, pobarvanke,
- ogled diapozitivov, filmov, didaktični listi ...,
- praktično delo,
- sodelovanje s čebelarskimi društvi.

Rezultati (doseženi in pričakovani)

- spoznajo pravilen odnos do čebel,
- spoznajo vrednost medu in se navajajo na pogosto uživanje medu,
- spoznajo dejavnost čebelarja v kraju,
- spoznajo, da so čebela, rastline in ljudje del skupnega planeta Zemlja,
- spoznajo pravilen odnos do čebel,
- učenci spoznajo življenje v čebelnjaku,
- učenci imajo pozitiven odnos do čebel in cenijo njihovo delo,
- učenci spoznajo med in druge čebelje pridelke,
- učenci se navdušujejo za lastno čebelarjenje,
- ozaveščanje v smeri zdrave prehrane,
- učenci spoznavajo kranjsko čebelo.

Posamezna poročila o doseženih projektnih rezultatih se hranijo v elektronski obliki v arhivu EKOŠOLE.

Projektne dejavnosti na tematiko »ZGODNJE NARAVOSLOVJE« je vodilo 114 vodij projekta z osnovnih šol in 94 vodij projekta iz vrtcev.

Iz navedenega je razvidno, da je ekošola skozi naravoslovne projektne dejavnosti spodbujala v okolju otrok in učencev vzgojno-izobraževalno dejavnost. To okolje je učilnica, v kateri sta potekala in potekata ekološko izobraževanje in vzgoja, ki temeljita na:

- razvijanju ekološke zavesti,
- razvijanju odnosa, vrednot in vedenja,
- etični odgovornosti,
- dejavnosti za varstvo okolja in izboljšanje okolja.

Ekoopazovalni dnevnik – Moje drevo (pilotni projekt)

Kako privzgojiti čut o pomenu drevesa, če ga nisi nikoli posadil, se ga dotaknil, ga opazoval ...?

**IZVAJALEC PROJEKTA: VRTEC MURSKA SOBOTA,
enota KRTEK Bakovci**

Avtor: Dane KATALINIČ
**Koordinator projekta in strokovni vodja projekta:
Katarina ROZMARIČ**

Število sodelujočih: 40 otrok in staršev
Drugi sodelujoči: vzgojitelji enote vrtca KRTEK
Posajenih 40 sadik (lipa, dren, gaber, bor, smreka)

Cilji:

- s pomočjo projektne vsebine ekoopazovalni dnevnik pripomoči k spodbujanju in graditvi vzgojnih procesov, ki bodo vplivali na postavljanje temeljev ravnanja z okoljem,
- pridobivati vrednote in znanja za varovanje okolja,
- posaditi in negovati drevo,
- spremljati in spoznavati zakonitosti življenja v svetu narave,
- spoznavati, da je odnos do okolja odnos do biodiverzitete.

Anketa

Anonimna anketa je bila razdeljena 40 staršem. Vrnilo jo je 32 staršev oz. 80 odstotkov.

Z anketo smo starše otrok prosili za naslednje odgovore:

- Ocenite uporabnost ekoopazovalnega dnevnika z oceno od 1 do 5.
- Zapišite način evidentiranja rezultatov opazovanja posajenega drevesca.
- Z oceno od 1 do 5 ocenite smiselnost projekta.
- Ugotovitve staršev.

Rezultati ankete:

1. Uporabnost ekoopazovalnega dnevnika je z oceno 3 (uporabno) ocenilo 28 odstotkov anketiranih staršev, z oceno 4 (dokaj uporabno) 31 odstotkov in z oceno 5 (zelo uporabno) 41,7 odstotka.

Povprečna ocena ekoopazovalnega dnevnika je 4,2.

2. Način beleženja rezultatov:

- občasno zapisovanje 66 odstotkov,
- redno 34 odstotkov.

3. Ocena smiselnosti projekta od 1 do 5:

- 3 (dobro) 28 odstotkov,
- 4 (zelo dobro) 44 odstotkov,
- 5 (odlično) 28 odstotkov,
- Povprečna ocena smiselnosti projekta je 4 (zelo dobro).

Ugotovitve staršev:

- zelo lep občutek je z družino posaditi »naše« drevo in »rasti« z njim,
- projekt ekoopazovalni dnevnik se nam zdi odličen, saj otroka spodbuja k skrbi za nekaj živega, ob tem otrok skupaj s starši preživi veliko časa v naravi ter opazuje in občuduje dogajanje okrog sebe ...

Sklep

PROJEKT IMA VZGOJNO VREDNOST, KER VKLJUČUJE OTROKE, STARŠE, VZGOJITELJE IN OD VSEH SODELUJOČIH ZAHTEVA DOSLEDNOST.

V OSPREDJU JE OTROK.

Voda kot življenjska vrednota

Vodja projekta: Blaž Mikuš

Število šol, ki so izvedle projekt in oddale poročila:

- osnovne šole: 177
- srednje šole: 16
- vrtci: 52
- domovi: 4

Namen in cilji projekta:

Osnovni namen projekta »Voda kot življenjska vrednota« sta bila aktivno vključevanje mladih v raziskovanje in spoznavanje mokrišč v njihovi občini in krepitev zavesti o pomenu vode za življenje. Hkrati smo želeli okrepiti zavest o varčevanju z vodo in navajati učence na varčevanje z vodo. Mlade smo tudi spodbujali k iskanju rešitev in idej za zmanjšanje porabe vode.

Opis projekta:

Voda je naravna dobrina, ki je pogoj za življenje na Zemlji. Voda v naravi nenehno kroži. Z izhlapevanjem prehaja v ozračje in se s padavinami vrača na zemeljsko površje, kjer se del vode porabi za življenjske združbe (zelena voda), del je odteče v reke in v podzemlje (modra voda), del vode izhlapi. Žal pa je pitne vode na Zemlji čedalje manj.

Projekt je zelo široko zastavljen, tako da šole lahko izvajajo številne aktivnosti, povezane z vodo. Del projekta je zastavljen raziskovalno, del pa z namenom ozaveščanja o pomembnosti varčevanja z vodo. Mentorji in učenci glede na temo, za katero se odločijo, lahko izvajajo številne aktivnosti, povezane z vodo. Raziskovalni del ima poudarek predvsem na popisu biodiverzitete vodnega ekosistema v okolici šole ali vrtca in na raziskovanju fizikalnih, bioloških in kemijskih lastnosti vode. Zelo pomembno je tudi ozaveščanje učencev, staršev in krajanov o pomembnosti varčevanja z vodo. V ta namen je priporočen obisk bližnje čistilne naprave, če je ta na voljo. Učenci lahko z različnimi izdelki (likovno, glasba, ples, literarna dela) opozarjajo na varčevanje z vodo. Prek medijev lahko spremljajo porabo vode po svetu ali pa skrbijo za zmanjšano porabo vode v šoli ali vrtcu. Učenci lahko opozorijo kmete na škodljivost gnojenja in škropljenja s pesticidi v bližini podtalnice. V projekt lahko vključijo tudi svoje starše in sorodnike ter jih seznanijo s problematiko, ki je povezana z vodo.

Počastitev:

- Svetovni dan mokrišč (2. februar)
- Svetovni dan voda (22. marec)
- Svetovni dan Zemlje (22. april)
- Dan Save (1. junij)
- Svetovni dan okolja (5. junij)
- Mednarodni dan Donave (29. junij)

Doseženi rezultati:

Šole in vrtci, ki so izbrale projekt VODA, so zelo izčrpno sledile ciljem projekta. V vrtcih in na razredni stopnji osnovne šole so učenci večinoma delali različne poskuse z vodo. Ugotavljali so, ali je voda lahko pogonska sila, opazovali so taljenje snega in ugotavljali, ali je iz vedra snega nastala enaka količina vode, primerjali so tudi porabo vode pri prhanju in kopanju. Vodo so spoznavali z različnimi čutili. Sprehajali so se ob reki ali potoku in nabirali kamenčke, ki so jih potem pobarvali. Sprehajali so se tudi po dežju in opazovali naravo. Naredili so vremenski koledar, na katerem so označili, kdaj je deževalo in kdaj je bilo lepo vreme. Po vodi so spuščali ladjice in ugotavljali, kateri materiali plavajo in kateri ne. V posodo so lovili dež in ugotavljali, koliko dežja pade v nekem času. Učenci so za domačo nalogo dobili uganko (ime ptice), katere rešitev so morali naslednjič prinesiti v šolo in tako so dobili zbirko ptic, ki živijo ob vodi.

Višji razredi so večinoma popisovali biodiverzitetno vodnega ekosistema v okolici šole in raziskovali fizikalne, biološke in kemijske lastnosti vode. Popisovali so tudi vodnjake, mlake in druga mokrišča v občini. Nekateri učenci so naredili raziskovalne naloge na temo vode (bolezni, ki jih povzročajo onesnažena voda, onesnaževanje podtalnice, negativne posledice uporabe vode v plastenkah itd.). Učenci so tudi opozarjali na črna odlagališča ob reki ali drugi vodi in jih popisovali. Hkrati so iskali vzroke za onesnaževanje vode v nekem okolišju. Izpeljali so naravo-

slovni dan o vodi. V okviru dnevov dejavnosti so obiskali čistilno napravo, komunalno podjetje, ribiško družino ali hidroelektrarno. Nekatere šole so obiskali gasilci ali predstavniki podjetij, ki se ukvarjajo z vodo. S postavitvijo pitalnikov so spodbujali pitje vode iz vodovoda. S čebulnim testom in s pomočjo živalskih kazalcev so določali kakovost vode. Z izdelavo napisov nad pipami v razredih in na straniščih so opozarjali na varčevanje z vodo. Na šolah so organizirali vodne detektive, ki so iskali pipe, ki puščajo, ter na to opozarjali, hkrati pa so skrbeli za zmanjšano porabo vode. Sodelovali so v natečaju za oglas MOJA REKA.

S pomočjo različnih izdelkov (likovno, glasba, ples, literarna dela, lutkovna predstava) so počastili dan vode. Učenci so pod vodstvom mentorja naredili osnutek vodne učne poti. Naredili so tudi fotogalerijo voda, ki je bila razstavljena v vodnem kotičku. Vodo so predstavili z vidika posameznega predmeta v šoli. Voda in problematika vode sta bili tudi tema razrednih ur. Učenci so izdelali pravila o varčevanju z vodo, ki so jih obesili po šoli in jim sledili. Šole, ki imajo ob šoli ribnik ali v šoli akvarij, so skrbeli za ureditev in vzdrževanje le-teh. Na straneh LUTRE je bilo mogoče najti številne dejavnosti, ki so bile hkrati tudi smernice pri projektu voda v letu 2009/2010. Na nekaterih šolah, ki so sodelovale pri projektu VODA, so s kozarcem vode sprejeli medseprvošolce. Učenci so pri pouku merili vodni odtis. Dobljeni rezultati so učence šokirali, saj so ugotovili, da dejansko porabijo veliko več vode, kot so pričakovali.

Čistilna akcija v Krajinškem parku Rače

Čebulni test

Zdravo življenje

Vodja projekta: mag. Boža Šarbek

Število šol, ki so izvedle projekt in oddale poročila:

- osnovne šole: 217
- srednje šole: 20
- vrtci: 71
- domovi: 4

Namen in cilji projekta:

- ozaveščanje učencev o pomenu zdrave in uravnovešene prehrane za rast in razvoj,
- spoznavanje prehranske piramide,
- spodbujanje učencev, da posegajo po sadju in zelenjavi,
- navajanje učencev, da jedo večkrat na dan – pet obrokov,
- spodbujanje učencev, da vsak dan zaužijejo dovolj tekočine,
- nadomeščanje sladkih in gaziranih pijač s čaji in vodo,
- spodbujanje učencev, da vsak dan zaužijejo priporočljivo količino ogljikovih hidratov, beljakovin in maščob,
- sestavljanje uravnovešenega jedilnika,
- pomen začimbnih rastlin v prehrani,
- obisk in spoznavanje pridelave hrane na ekokmetiji,
- vsi odpadki naj ne gredo v smetnjak, odpadna embalaža je lahko material za zanimive izdelke,
- spoznavanje pozitivnih in negativnih vplivov poživil na človeka,
- ozaveščanje otrok in učencev o pomenu gibanja v naravi za zdrav telesni in duševni razvoj.

Opis projekta:

Projekt je namenjen tako predšolskim otrokom kot tudi osnovnošolcem in srednješolcem, saj je pojem zdravo življenje zelo širok in vključuje številne aktivnosti. Zdrava prehrana je zagotovo eden pomembnih dejavnikov zdravega življenja. Med mladimi so čedalje pogostejše motnje hranjenja, saj se mladi, predvsem dekleta, v želji, da bi bila čim bolj vitka in bi sledila modnim smernicam, pogosto zatekajo v nezdrave diete. »Grozi« nam tudi gensko spremenjena hrana. Vsemu navkljub pa je čedalje več ljudi, ki verjamejo v biološki način kmetovanja in v kakovost tako pridelane hrane.

V okviru projekta učenci spoznavajo prehransko piramido in pomen posameznih sestavin hrane za pravilen razvoj. Veliko pozornosti se v okviru projekta namenja hidraciji, ki je izjemno pomembna za usklajeno in učinkovito delovanje organizma. Učenci obišejo ekološko kmetijo in se seznanijo z razlikami med intenzivnim in ekološkim pridelovanjem hrane. Učence navajamo na odgovoren odnos do ostankov hrane, ki se lahko uporabijo za krmljenje živali.

Embalaža je lahko pomembna surovina, če jo recikliramo, lahko pa jo uporabimo v šoli kot material za različne izdelke.

Projekt je zastavljen tako, da ozavešča, spodbuja in pomaga pri oblikovanju pozitivnega odnosa in sožitja z naravo. Je proces, katerega vsebine lahko vključujemo v vsakdanje življenje in delo v vrtcih in šolah.

Doseženi rezultati:

Po šolah in vrtcih potekajo številne aktivnosti, ki usmerjajo otroke, učence in dijake k zdravemu načinu življenja. Iz prejetih poročil lahko ugotovimo, da so dejavnosti prilagojene starosti otrok in okolju, kjer so te šole in vrtci. Zelo pohvalno je, da se ustanove vključujejo tudi v projekte EU: »Šolsko mleko«; »Začnemo in končamo dan s sadjem«. Šole in vrtci s spodbujanjem telesnih aktivnosti in uravnotežene prehrane skušajo zmanjševati telesno težo otrok s povečano telesno težo. V šolah ponujajo dovolj tekočine – sladke pijače nadomeščajo z nesladkanim čajem in limonado ter spodbujajo k pitju vode. Vodo spoznavajo tudi kot vrednoto, brez katere ne bi bilo življenja.

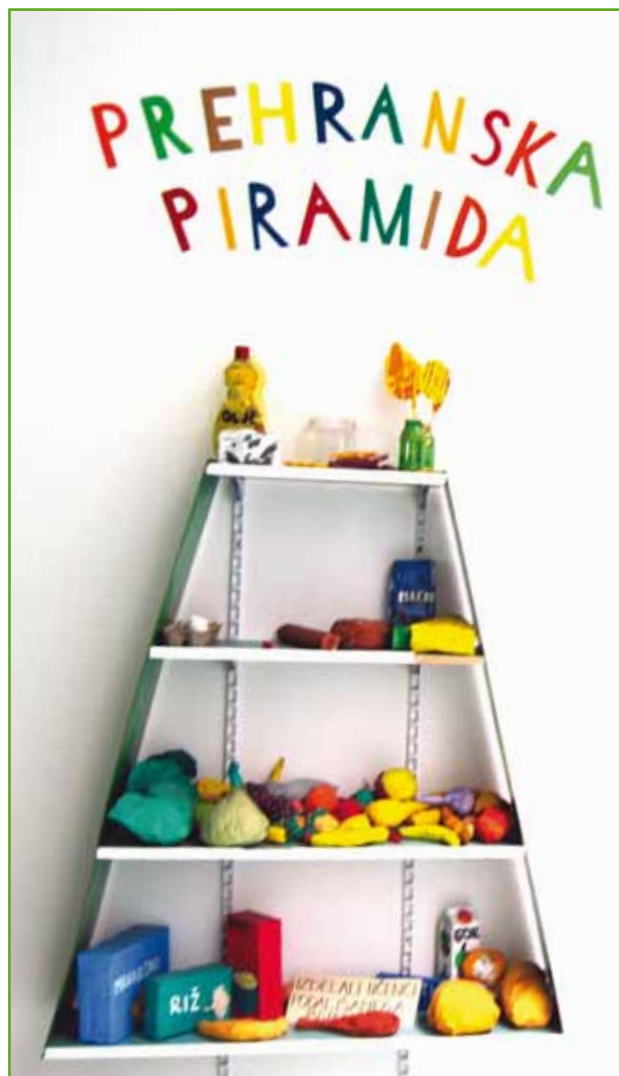
Velik pomen ustanove pripisujejo higieni, spremembam v puberteti, skrbi za razvijanje pozitivne samopodobe in sprostitvenim dejavnostim. Pomembno je ozaveščanje o nevarnostih, ki so posledica kajenja, uživanja alkohola in drugih drog.

Otroci in učenci spoznavajo naravne dobrine (nabirajo zdravilna zelišča, plodove za prehrano, obiščejo čebelarja in okušajo med) in materiale ter jih uporabijo za izdelavo koristnih predmetov (brezove metle, predpražniki).

Vse šole in vrtci obiščejo vsaj eno ekokmetijo, kjer spoznajo način ekološke pridelave hrane. Za veliko mestnih otrok je to edina možnost, da spoznavajo domače živali, postopke pridelave in predelave hrane in tudi sami sodelujejo pri kmečkih opravilih. Šole in vrtci na svoje jedilnike čedalje pogosteje uvrščajo ekološko pridelano hrano in tako otroke, učence in dijake navajajo na nove okuse.

Projekt letos poteka četrto leto in v vseh teh letih se število vrtcev in šol povečuje. V šolskem letu 2006/07 je bilo v projekt vključenih **89** vrtcev in šol, v letu 2007/08 **179**, v letu 2008/09 **242** in v šolskem letu 2009/10 **312** (prijavljenih je bilo 357). Številke kažejo, da so vsebine projekta takšne, ki dajejo ustanovam dovolj širok izbor najrazličnejših dejavnosti.

Šole in vrtci se zavedajo, da je to projekt, ki daje vidne rezultate na daljši rok, saj gre za spremembo navad in načina življenja, za kar pa je potreben daljši čas.

URE v šoli

- Vodenje energetskega knjigovodstva
- Izklopi stikalo (Flick the Switch)

Vodja projekta: Franci Dovč

Število šol, ki so izvedle projekt in oddale poročila:

- osnovne šole: 41
- srednje šole: 11
- vrtci: 1

Skupno število učencev (razredov), ki so sodelovali pri projektu: 10.274

Namen in cilji projekta:

- spremljanje in ugotavljanje porabe energije na šoli,
- spoznavanje različnih možnosti za varčevanje z energijo,
- iskanje rešitev s predlogi ukrepov za manjšo porabo energije in manjše onesnaževanje,
- prenos izkušenj in znanja učencev in dijakov v uporabo na šoli in doma,
- večje motiviranje odgovornih za varčevanje z energijo,
- zmanjšati porabo energije na šoli za 10 do 15 odstotkov.

Opis projekta:

Projekt URE v šoli je potekal tretje leto zapored. V okviru projekta smo v šolskem letu 2009/2010 izvedli dva podprojekta, in sicer:

- a) vodenje energetskega knjigovodstva in
- b) Izklopi stikalo (Flick The Switch).

Na srečanju koordinatorjev slovenskih ekošol (5. in 6. oktobra 2009 na Brdu pri Kranju) je nacionalna koordinacija na vse udeležence (približno 500) naslovila pisno pobudo z naslovom Ugašajmo luči, s katero je vse slovenske ekošole pozvala k varčevanju z energijo v šoli. Po izračunih strokovnjakov bi vsaka ekošola lahko brez dodatnih finančnih vloganj zmanjšala izdatke za energijo za 10 do 15 odstotkov in s tem hkrati prispevala svoj delež k manjšemu obremenjevanju okolja.

V okviru omenjenih dveh podprojektov smo izvedli naslednje aktivnosti:

Pod a) Po objavi razpisa (oktobra) smo v sodelovanju s ŠCV za učitelje oz. mentorje pripravili dve delavnici, in sicer 8. decembra 2009 in 25. marca 2010. Delavnic se je udeležilo več kot 60 mentorjev, ki smo jim predstavili tako svetovne kot tudi lokalne probleme, ki nas »silijo« k najrazličnejšim ukrepom za manjšo porabo energije in manjšo rabo naravnih virov.

Udeležence smo seznanili z osnovami vodenja energetskega knjigovodstva in spletnimi aplikacijami, s pomočjo katerih vsaka šola lahko zbira in sproti analizira podatke o porabi energije in vode. Prav tako smo učiteljem prikazali, kako lahko z učenci (dijaki) sami izračunajo energijsko število njihove šole, ki pokaže, kako energetske »potratna« ali »varčna« je njihova šola.

Vsem udeležencem obeh delavnic smo podarili tudi merilnike osvetljenosti, s pomočjo katerih so merili ter ugotavljali osvetljenost v posameznih razredih in drugih prostorih na šolah.

Pod b) Evropska fundacija za okoljsko izobraževanje (FEE) je slovenske ekošole izbrala kot vzorčen primer za izvajanje projekta Flick The Switch (Izklopi stikalo). V okviru tega projekta so osnovnošolci in srednješolci izdali plakate na temo Izklopi stikalo. Najprej so potekala šolska tekmovanja, zmagovalne plakate so šole poslale na državno tekmovanje, najboljši plakati iz Slovenije so se potegovali za regijske zmagovalce na evropski ravni, kamor se je iz naše države uvrstila OŠ Lava iz Celja. Sklepna slovesnost projekta Flick The Switch je bila 21. maja 2010 v mestu Rakvere v Estoniji. Tam so razglasili evropskega šampiona Flick The Switch. V kategoriji osnovnih šol je zmagala OŠ iz Bukarešte (Romunija), v kategoriji srednjih šol pa srednja šola iz Foscanija (Romunija).

Na omenjeni prireditvi so izbrali tudi »šampiona« kampanje Flick The Switch. Za to priznanje se je iz naše države potegovala samo OŠ Zadobrova, medtem ko sta bila za skupna vseevropska zmagovalca v kategoriji osnovnih šol razglašeni OŠ z Malte, v kategoriji srednjih šol pa srednja šola iz Vilne (Litva).

Poleg tega tekmovanja smo posebej za slovenske ekošole pripravili tudi navodila s predlogi za izvedbo posameznih nalog (aktivnosti), ki so jih izvajali med šolskim letom.

Posamezne šole so se lahko odločale med naslednjimi aktivnostmi: merjenje porabe energije na šoli, merjenje osvetljenosti s pomočjo merilnika za merjenje osvetljenosti, izračunavanje energijskega števila, ankete o odnosu do učinkovite rabe energije med sošolci in starši, izdelovanje nalepk in sloganov o varčevanju z energijo in podobno. V okviru tega so na posameznih šolah izvedli tudi do 10 in več najrazličnejših aktivnosti, marsikje pa so si zastavili tudi svoje cilje.

Na koncu šolskega leta so na podlagi vseh meritev in aktivnosti pripravili poročila, o svojih ugotovitvah pa so na nekaterih šolah pripravili različna sporočila, zgibanke in podobno, s pomočjo katerih so obveščali tudi šolska vodstva, odgovorne na občinah, starše, krajevne medije itd.

Rezultati:

Poleg izobraževanja in ozaveščanja o učinkoviti rabi energije na šoli in doma so učenci/dijaki zbrali veliko najrazličnejših podatkov predvsem o osvetljenosti posameznih pro-

storov, merili so temperaturo v razredih, ugotavljali, koliko porabnikov el. energije imajo po posameznih razredih in na šoli, energetske detektivi, ponekod pa tudi dežurni učenci, so preverjali, kje na šoli so po nepotrebem prižgane luči. Prav tako so zbrali veliko podatkov o porabi energije za ogrevanje, razsvetljava in druge porabnike na šoli, ponekod so se lotili tudi energetskega pregleda šole in podobno.

Na podlagi njihovih poročil lahko ugotovimo, da v večini šol osvetljenost prostorov ni najboljša. Nekateri prostori so preveč, drugi pa premalo osvetljeni. Prav tako ugotavljajo, da bi lahko precej energije prihranili z ugašanjem luči in drugih porabnikov električne energije (računalniki, grafoskopi in podobno, ki gorijo po nepotrebem). Veliko energije bi lahko prihranili tudi s pravilnim prezračevanjem prostorov, z boljšo regulacijo radiatorjev po posameznih prostorih. Ugotavljali so tudi velike razlike pri porabi energije med navadnimi in varčnimi sijalkami, ki jih po šolah še nimajo prav veliko. Učenci in dijaki so ugotavljali, da zaradi dotrajanih oken in slabo izoliranih šolskih poslopij porabijo precej več energije, kot bi je lahko, vendar sami na to ne morejo veliko vplivati. Marsikje pa so s svojimi izračuni potrdili ugotovitve strokovnjakov, da bi na vsaki šoli lahko prihranili od 10 do 15 odstotkov energije in za toliko tudi zmanjšali izdatke za ogrevanje, razsvetljava in druge porabnike energije.

Na podlagi zbranih podatkov so na nekaterih šolah izdelali različna priporočila, ki so jih potem v obliki zgibank, poročil, prek spletnih strani in podobno posredovali svojim sošolcem, zaposlenim na šolah in tudi drugim.

Skratka, marsikje so bili nad rezultati njihovih ugotovitev zelo presenečeni in so že pripravili najrazličnejše ukrepe, s pomočjo katerih so že oz. bodo učenci in dijaki sami pripomogli k manjši porabi energije.

Najpogostejši ukrepi, ki so jih predlagali oz. jih že izvajajo, so: ugašanje luči in drugih porabnikov el. energije tam, kjer gorijo po nepotrebem, čiščenje zaprašenih luči, zamenjava navadnih žarnic z varčnimi, namestitvev senzorjev za samodejno ugašanje luči (toaletni prostori, hodniki ...), nadzorovano prezračevanje prostorov in namestitvev regulacijskih ventilov na radiatorjih.

Precejšen psihološki pomen imajo tudi najrazličnejše nalepke in slogani, ki so jih namestili nad stikala, in učence ter učitelje opozarjajo na ugašanje luči. Kot zelo ustrezen način za varčevanje z energijo so se »izkazali« tudi energetske detektivi, ki so hodili po šoli in ugašali luči ter opozarjali druge, naj ne puščajo po nepotrebem prižganih luči.

Eko paket:

Ravnanje s kartonsko embalažo za živila

Vodja projekta: Tomaž Pajnič

Število šol, ki so izvedle projekt in oddale poročila: skupaj 114

- osnovne šole: 93
- srednje šole: 6
- vrtci: 14
- domovi: 1

16

Namen in cilji projekta:

- pridobiti osnovne podatke o KEŽ, kaj vse se polni v KEŽ, iz česa je sestavljena in kdo jo izdeluje,
- obveščati o ustreznem načinu ravnanja s KEŽ (t.j. zlaganja, zbiranja in odlaganja KEŽ),
- povečati ozaveščenost med otroki in mladino o pomenu ustreznega ravnanja s KEŽ,
- ugotoviti, ali lahko in kdo lahko reciklira KEŽ in kakšne izdelke lahko naredimo iz odpadne KEŽ,
- spodbuditi mentorje k iskanju inventivnih in kreativnih načinov povečevanja ozaveščenosti glede ustreznega ravnanja s KEŽ med otroki in mladino,
- povečati ozaveščenost širše javnosti o pomenu ustreznega ravnanja s KEŽ,
- pripraviti in distribuirati po slovenskih vrtcih in osnovnih šolah izobraževalno-ozaveščevalna gradiva o ustreznem zlaganju, odlaganju in zbiranju KEŽ (oziroma zagotoviti dostopnost teh gradiv prek spletnega mesta www.eko-paket.si),
- zbrane podatke, ideje in fotografije (vključno s prijavljenimi projekti, ki jih na temo zlaganja, zbiranja in odlaganja KEŽ v okviru projekta Eko-paket prijavijo vrtci in osnovne šole) objaviti na spletnem mestu projekta in na spletnem mestu ekošol,
- iskati in nagraditi izvirne ideje otrok in mladih na temo ustreznega zlaganja, zbiranja in odlaganja KEŽ v šoli in doma,
- spremljati in kritično vrednotiti ne/ustreznost označenosti ekoloških otokov oziroma posameznih zabojnikov iz zornega kota ustreznega odlaganja KEŽ,
- zbrati in na spletnem mestu projekta objaviti nabor domačih in tujih spletnih virov za izobraževanje in ozaveščanje na temo ustreznega zlaganja, zbiranja in odlaganja KEŽ.

Opis projekta:

Temeljna vsebina projekta »Eko-paket, ki smo ga izvedli v sodelovanju z družbo TetraPak, obsega Ravnanje s kartonsko embalažo za živila« (krajše: Eko-paket) je obveščanje in ozaveščanje ekovrtcev in ekošol o ustreznem načinu ravnanja (t.j. zlaganja, zbiranja in odlaganja) kartonske embalaže za živila (v nadaljevanju: KEŽ).

Ključni aktivnosti projekta sta:

- a) ustrežno zlaganje, zbiranje (v posebnih vrečah) in odlaganje KEŽ, zbrane v ekovrtcih in ekošolah, v ustrezne zabojnike na ekoloških otokih;
- b) organizacija tematskih dnevvov ali tednov ravnanja s KEŽ v ekovrtcih in ekošolah ter na podlagi izvedenih

aktivnosti možnost priprave in prijave projektov o ravnanju s KEŽ na nagradni razpis projekta Eko-paket.

Skrbniki projekta Eko-paket so med svojim raziskovanjem iskali odgovore na številna vprašanja, povezana s KEŽ. S tem namenom je bila tudi postavljena spletna stran www.eko-paket.si, kjer je objavljenih veliko koristnih informacij, fotografij, didaktičnih pripomočkov ipd.

Doseženi rezultati:

Pri projektu je sodelovalo 114 ustanov, 3700 učiteljev in vzgojiteljev in več kot 36.000 otrok, učencev in dijakov. Zbrali smo približno 20 ton kartonske embalaže za živila. Na vprašanje »Koliko časa ste zbirali KEŽ?« smo dobili zelo različne odgovore:

En mesec	Dva meseca	Tri mesece	Štiri mesece	Pet mesecev	Šest mesecev	Sedem mesecev	Osem mesecev
5	2	6	5	14	29	12	41
4,4 %	1,8 %	5,3 %	4,4 %	12,3 %	25,4 %	10,5 %	36,0 %

Osem in sedem mesecev (46,5 odstotka) so zbirale predvsem tiste ustanove, ki že imajo vzpostavljen sistem ločenega zbiranja odpadne embalaže, kamor spada tudi KEŽ (projekt je potekal od novembra do konca aprila). To lahko pomeni, da preostali zbirajo KEŽ samo zaradi projekta, kar pa ni namen Eko-paketa.

Štiriinštirideset odstotkov ustanov se je soočalo s težavami pri zbiranju KEŽ. Omenjajo: nekatere komunale niso hotele odvažati KEŽ, prostorska stiska, nedosledno ločevanje, neoprana embalaža, nepravilno sortiranje odpadkov, oddaljenost ekološkega otoka od šole, neprijeten vonj, vreče za KEŽ so se pri polnjenju rade strgale, ni bilo dovolj prostora.

Triinštirideset odstotkov ustanov je zbiralo KEŽ tudi ali samo v razredu. Nimamo podatka, ali imajo tudi koše za KEŽ v razredu. Prav gotovo razred ni primeren kraj za odlaganje KEŽ že s higienskega vidika. Otroke in učence je treba navajati, da je treba po končani malici KEŽ zbrati in ga odnesti v zabojnik (vreča, koš ...), ki je nekje na šoli (največkrat se omenjata hodnik in jedilnica). Od tam pa v najbližji ekološki otok, ki je ob vrtcu/šoli ali okolici.

Devetinšestdeset odstotkov ustanov meni, da zabojniki (so različnih barv, to je odvisno od komunalnega podjetja) niso posebej označeni za zbiranje KEŽ.

Kar 75 odstotkov ustanov meni, da bi bilo zbiranje uspešnejše, če bi bile na zabojnikih posebne nalepke, ki bi označevale, da se tam lahko odlaga KEŽ. Petindvajset odstotkov se jih ni moglo opredeliti, pet odstotkov pa jih je menilo, da nalepke niso potrebne.

Štiriinpetdeset odstotkov ustanov je poleg zbiranja KEŽ organiziralo širše ekoaktivnosti, v katere so vključili aktivnosti v zvezi z odgovornim ravnanjem s KEŽ (delavnice, ekodnevi, sodelovanje na kreativnem natečaju ...).

Na vprašanje »V kolikšni meri ste zadovoljni z izvedbo projekta zbiranja KEŽ v vašem vrtcu ali šoli?« smo dobili naslednje odgovore. Z izvedbo projekta je zadovoljnih 82,5 odstotka ustanov.

Povsem nezadovoljen	Nezadovoljen	Niti zadovoljen niti nezadovoljen	Zadovoljen	Povsem zadovoljen
0	0	20	76	18
0,0%	0,0%	17,5%	66,7%	15,8%

Na vprašanje »Ali po vašem mnenju otroci in učenci zaradi zbiranja KEŽ v okviru projekta Eko-paket bolj odgovorno ravnaajo s KEŽ?« je ena ustanova odgovorila z NE, štiri se niso moge opredeliti, vsi drugi pa se strinjajo.

Na vprašanje »Ali po vašem mnenju projekt zbiranja KEŽ prispeva k večji splošni okoljski ozaveščenosti otrok in učencev?« je samo ena ustanova odgovorila z NE, vsi drugi se strinjajo.

Skrbnik ekološkega otoka

Vodja projekta: Tomaž Pajnič

Število šol, ki so izvedle projekt in oddale poročila: skupaj 98

- osnovne šole: 63
- srednje šole: 8
- vrtci: 24
- domovi: 3

Namen in cilji projekta:

- spodbujati otroke, da postanejo skrbniki „ekološkega otoka“ na svojem domu,
- navajati otroke/učence/dijake na ločeno zbiranje odpadkov,
- spremljati urejenost ekoloških otokov,
- ugotoviti, ali so zabojniki na ekoloških otokih jasno in nedvoumno označeni; iskati izvirne ideje za spodbujanje, obveščanje in ozaveščanje gospodinjstev glede ločenega zbiranja odpadkov in odpadne embalaže,
- povečati zavest javnosti glede lokacij ekoloških otokov.

Zbrane podatke, ideje in fotografije objaviti na spletni strani, kjer bodo dostopni vsem.

Opis projekta:

Skrbniki ekoloških otokov, ki smo ga izvedli v sodelovanju z družbo tetraPak, so med svojim raziskovanjem iskali odgovore na številna vprašanja, povezana z ekološkimi otoki. Poleg raziskovalnega dela so morali ekovrtci, ekošole in ekocentri opraviti še dodatne aktivnosti. Tako so se v vrtcih in prvi triadi OŠ pogovarjali o ekoloških otokih (ali jih poznajo, ali vedo, kje so, kaj se zbira, kaj gre v kakšen zabojnik, kakšne barve so, kdo jih prazni, kam gredo odpadki ipd.), postavili manjši ekološki otok v skupini/razredu, se sprehodili do enega ali več ekoloških otokov v okolici vrtca/šole. Skupaj so ugotavljali, ali so ekološki otoki „prijazni“ do otrok: ali so navodila samo napisana ali tudi narisana, ali so zabojniki enake barve kot koši v vrtcu/šoli ipd. V 2. in 3. triadi OŠ ter srednjih šolah so učenci/dijaki postavili ekološki otok (če ga še niso imeli), naredili ekonačrt šole (podobno kot evakuacijski načrt), opazovali enega ali več ekoloških otokov v okolici šole ali širše in si zapisovali ter fotografirali v dnevnik vse posebnosti, ki so jih opazili, se povezovali z lokalnim komunalnim podjetjem, kjer so dobili veliko koristnih informacij.

Doseženi rezultati:

Pri projektu je sodelovalo 3000 učiteljev in vzgojiteljev in več kot 30.000 otrok, učencev in dijakov. Ustanove, ki so sodelovale pri projektu, so iz 50 slovenskih občin, ki jih oskrbuje 37 komunalnih podjetij. Od vseh ustanov (98), ki so oddale poročila, jih 10 (10 %) nima svojega ekološkega otoka (dva vrtca in osem OŠ). Devetindeset ustanov (60 %) je naredilo ekološki načrt šole. Na anketno vprašanje »Kako ste zadovoljni z ekološkim otokom?« smo dobili naslednje odgovore.

Kljub visokim povprečnim ocenam je kar nekaj ekoloških otokov, ki niso dobili visokih ocen. Približno 20 odstotkov je takih, ki so dobili oceno, nižjo od 4. Skoraj 60 odstotkov jih meni, da njihovi ekološki otoki ne zaslužijo ocene 5 za videz in več kot 63 odstotkov za urejenost. To je prav gotovo povezano z nerednim praznjenjem zabojnikov na ekoloških otokih, nepravilnim ločevanjem odpadkov v pravi zabojnik ali pa premajhnim številom ustreznih zabojnikov na ekološkem otoku. Tudi nečistoče je v zabojnikih neznansko veliko. Razlogov, zakaj ljudje nepravilno ločujejo, je prav gotovo več. Čeprav je zanimivo, da kar 88 odstotkov vodij projekta meni, da so zabojniki na ekološkem otoku jasno in nedvoumno označeni. Zanimivo je tudi, da se zabojniki za isto vrsto odpadka zelo razlikujejo od komunalnega do komunalnega podjetja. Tako po obliki in barvi kot po oznakah.

Divja odlagališča nekoč in danes

Vodja projekta: Mateja Trampuš

Število šol, ki so izvedle projekt
in oddale poročila:

- vrtci: 8
- osnovne šole: 35
- srednje šole: 3
- domovi: 0

Namen in cilji projekta:

Učenci:

- ugotavljajo, kako način življenja in naše življenjske navade vplivajo na okolje,
- ugotavljajo posledice odpadkov v naravi,
- iščejo nove rešitve, jih preizkusijo,
- začutijo potrebo po preudarnem ravnanju z okoljem,
- se vzgajajo za okoljsko odgovornost.

Opis projekta:

Pri projektu je sodelovalo 3418 otrok, učencev in dijakov. Projekt je bil izveden njihovi razvojni stopnji primerno. Učenci so se seznanili z vrstami odpadkov, ločevanjem, divjimi odlagališči, fotografirali so jih, označili na zemljevidu, obvestili lokalno podjetje za odvoz smeti, raziskovali možnosti vzroka za nastanek, izdelali plakate, sodelovali v raznih čistilnih akcijah, zbirali ločeno odpadke, opravili ogled po čiščenju, obiskali sortirnico, raziskovali onesnaženje podtalnice in škodljivost odpadkov na odlagališču, ozaveščali učence o varstvu naravnega okolja, predstavili projekt na ekodnevu, ustvarjali na ekološko temo, sodelovali v akciji Očistimo Slovenijo v enem dnevu, predstavili svoje delo pri projektu na spletni strani, ekodnevu, s plakati, predstavitvami Power Point in podobno.

Doseženi rezultati:

- odkrili in popisali so veliko črnih odlagališč
- organizirali očiščevalne akcije,
- očistili odlagališča, poskrbeli za odvoz smeti,
- opravili ogled po čiščenju,
- ozaveščali otroke o pomenu varovanja narave, sortiranju odpadkov, škodljivosti črnih odlagališč
- obveščali lokalno skupnost in starše o odlagališčih in o svojih dejanjih,
- udeležili smo se akcije Očistimo Slovenijo v enem dnevu.

Kaj se dogaja z zbranimi odpadki?

Vodja projekta: Mateja Trampuš

Število šol, ki so izvedle projekt in oddale poročila:

- vrtci: 24
- vrtec + OŠ: 10
- osnovne šole: 123
- srednje šole: 14
- domovi: 3
- drugo: 4

Namen in cilji projekta:

- učenci ugotavljajo, kako način življenja in naše življenjske navade vplivajo na okolje,
- ločujejo odpadke v šoli in doma, ponovno uporabijo odpadke, zmanjšajo količine odpadkov,
- spremljajo »pot« odpadkov po ločevanju,
- začutijo potrebo po preudarnem ravnanju z okoljem,
- sodelujejo v zbiralnih akcijah,
- vzgajanje za okoljsko odgovornost.

Opis projekta:

V projekt je bilo vključenih 41.865 otrok, učencev in dijakov. Izvajali so ga v vrtcih, šolah, podružničnih šolah, srednjih šolah, domovih in drugih ustanovah. Projekt je bil izveden glede na razvojno stopnjo otrok. Otroci, učenci in dijaki so bili seznanjeni z načinom ločenega zbiranja odpadkov, v učilnicah so namestili koše za ločeno zbiranje, naučili so se pravilno zlagati, izprazniti odpadno embalažo, preden jo odvržejo, h košem so namestili napise, kaj spada v kateri koš, odpadke so na različne načine ponovno uporabili (igre, didaktično gradivo, igrače, maske, scena, lampijoni), izdelali reciklirani papir, obiskali so lokalne zbirne centre in si ogledali njihovo delovanje, zbirali so steklo, plastiko, kartuše, papir, baterije, nevarne odpadke, bioodpadke, zamaške, udeleževali so se akcij v okviru Rdečega križa Slovenije, zelene straže so urejale šolsko okolico, naredili so kompostnik, poiskali in prebrali pravljice ter zgodbe z ekološko vsebino, izvedli ukrepe za zmanjšanje količine embalaže v šolah in tudi že opazili prve uspehe, obiskali so čistilno napravo, večina se jih je udeležila očiščevalne akcije Očistimo Slovenijo v enem dnevu, organizirali so svoje čistilne akcije, prostovoljno so pomagali Anžetu pri sortiranju zamaškov na Igu, sodelovali na različnih natečajih ... V projektu so nastali plakati, zgibanke, referati, zloženke in projektne naloge. Svoje projekte so predstavili na spletnih straneh, na ekodnevu, v časopisu, glasilu, na razstavah in drugih prireditvah.

Doseženi rezultati:

S tem projektom smo dosegli, da otroci:

- pravilno ločujejo odpadke oz. se učijo, navajajo na ločevanje,
- poznajo pot odpadka po ločevanju, pomen ločevanja,
- se udeležujejo zbiralnih akcij, zberejo velike količine odpadkov,
- se zavedajo problema odvečne embalaže,
- šole so opremljene s koši za ločeno zbiranje odpadkov, ločeno zbirajo različne odpadke,
- šolska okolica je bolj čista,
- boljša ozaveščenost staršev, šolske okolice prek učencev,
- vedo, da lahko odpadek ponovno uporabijo (ga uporabijo tudi sami),
- se zavedajo, da sami lahko vplivajo na okolje, globlja zavest, ozaveščanje.

Revščina v svetu in pri nas

• Tudi jaz lahko pomagam (nagradni natečaj)

Vodja projekta: Franci Dovč

Število šol, ki so izvedle projekt in oddale poročila:

- osnovne šole: 55
- srednje šole: 8
- vrtci: 10

Na nagradnem natečaju Tudi jaz lahko pomagam je sodelovalo 55 ekošol, od tega 44 osnovnih, osem SŠ in en vrtec – skupaj okrog 3500 ekošolarjev.

Skupno število učencev in dijakov: 14.716

Namen in cilji projekta:

- spoznavati revščino v sodobnem svetu in v domačem okolju,
- iskanje rešitev za odpravo revščine,
- razvijanje solidarnosti,
- zbiranje pomoči,
- organizacija različnih prireditev (koncerti, zbiralne akcije, tekmovanja itd. z namenom opozarjati vrstnike in druge o problemih revščine v domačem kraju in zbirati pomoč,
- izdelovanje darilc za ZPMS kot prispevek ekošol pri letovanju slovenskih ekošolarjev v domovih ZPMS.

Opis projekta:

V šolskem letu 2009/2010 smo že tretje leto zapored izvajali projekt Revščina v svetu in pri nas. V okviru tega projekta so si učenci in dijaki s posameznih ekošol dopisovali s svojimi vrstniki iz nekaterih afriških držav, medtem ko nekaterim šolam tudi v treh letih še ni uspelo vzpostaviti stika s šolami v Afriki, kjer delujejo slovenski misijonarji.

Poleg dopisovanja so slovenski ekošolarji v okviru tega projekta organizirali številne zbiralne akcije (star papir, zamaški, šolske potrebščine, obleka, obutev, knjige, šolske torbe in podobno). Organizirali so tudi različne humanitarne aktivnosti, kot so dobrodelni koncerti, dobrodelne prireditve v različnih nakupovalnih centrih in podobno. Namen teh in podobnih prireditev je bil zbiranje humanitarnih prispevkov, ki so jih ekošolarji po eni strani zbirali in pošiljali neposredno posameznim šolam v Afriki ali pa prek Misijonskega središča Slovenije. Nekatere šole so denar zbirale tudi za svoje vrstnike iz socialno ogroženih družin.

V začetku leta 2010 pa smo v okviru tega projekta objavili tudi javni razpis z naslovom Tudi jaz lahko pomagam, s katerim smo želeli pri učencih in dijakih spodbujati razmišljanje o problemih, ki jih prinaša revščina, in jih povabiti, da s svojimi izvirnimi idejami, izdelki ali konkretnimi aktivnostmi na svoj način prispevajo svoj delež k preprečevanju revščine.

Na natečaju so lahko sodelovali posamezni učenci, skupine učencev, posamezni razredi ali celotna šola, in sicer v dveh kategorijah:

1. Opis revščine v domačem okolju (esej, pesmica, reportaža ...).
2. Inventiven pristop pri preprečevanju revščine (fotografija, film, slogan, računalniška animacija, različni izdelki, organizacija dobrodelnih prireditev in podobno). Na natečaju je sodelovalo kar 53 ekošol in okrog 3500

ekošolarjev. Na natečaj so poslali 90 esejev, spisov, opisov revščine, več kot 30 pesmic, številne fotografije, animirane filme, slogane, risbice, računalniške animacije in podobno. Zanimivo je, da so kar štiri ekošole (OŠ Domžale, OŠ ob Dravinji, OŠ Zadobrova in OŠ Slovenska Bistrica vzporedno z našim razpisom organizirale najrazličnejše aktivnosti, posvečene problemom revščine, na katerih so sodelovali vsi učenci in učitelji.

Nagrade in priznanja smo podelili v okviru letošnjega sejma Altermed (19. marca na Celjskem sejmu v okviru sejma Altermed), kjer smo hkrati počastili letošnje leto boja proti revščini in socialni izključenosti. Na nagradnem natečaju Tudi jaz lahko pomagam je sodelovalo 55 ekošol, od tega 44 osnovnih, osem SŠ in en vrtec – skupaj okrog 3500 ekošolarjev.

V sodelovanju z ZPMS Ljubljana Moste - Polje pa smo v času sejma (19., 20., 21. marca) organizirali tudi humanitarno akcijo, v okviru katere so učenci 39 ekošol izdelali različna darilca, ki so jih na sejmu Altermed delili obiskovalcem njihovih stojnic. S seboj so prinesli več kot 2000 najrazličnejših darilc. Prejemniki darilc pa so lahko na infotočki slovenskih ekošol v skrinjico ZPMS prispevali humanitarne prispevke. Zbrali smo 330 evrov, ki smo jih nakazali na račun ZPMS. Na ZPMS so bili z našim pristopom tako zadovoljni, da bodo nekatere učence in dijake s tistih ekošol, ki so prinesli darilca, povabili na brezplačno letovanje in druge organizirane oblike druženja otrok. Tako je vsaka od 39 šol poslala imena dveh ali treh učencev (in dijakov) iz družin, ki živijo v pomanjkanju ali so otroci kako drugače »ogroženi«, ZPMS pa jih bo povabila na brezplačno letovanje. Pričakujemo, da bo na seznamu od 110 do 120 otrok, ki naj bi se predvidoma do konca letošnjega leta udeležili ene izmed naslednjih aktivnosti:

- Sožitje generacij - 24.4.- 30.4., Kranjska Gora
- Indijanski tabor - 25.6.-1.7.
- Happy holiday - učenje tujih jezikov na počitniški način, 15.-25.7.
- Z znanjem čez ovire - 5.-15.8.
- Razgibajmo otroštvo - 15.-22.8.
- letovanje v počitniškem domu Zambratija od 1.7, po deset dni, do 20.8.2010.
- letovanje za mladostnike Bašanija- boom počitnice 20.30.7.
- Mladi in Evropa - Francija, Danska, Nemčija, 3.-10.8. 2010.

Doseženi rezultati:

Ekošolarji so pri izvajanju projekta pokazali veliko razumevanja, solidarnosti in sočutja ter po svojih močeh pomagali pri odpravljanju revščine in socialne izključenosti. Pri tem so dokazali, da imajo veliko idej in praktičnih predlogov, kako se »spopadati« z revščino.

Poleg spoznavanja in soočenja z revščino pri nas in v nekaterih afriških državah so izvedli celo vrsto najrazličnejših dobredelnih in drugih prireditev ter akcij, s pomočjo katerih so zbrali veliko najrazličnejših materialnih dobrin in tudi denarja. Vse to so potem sami oziroma v sodelovanju z različnimi humanitarnimi organizacijami (Rdeči križ, Karitas, Unicef, Misijonsko središče Slovenije) posredovali tistim, ki tako pomoč najbolj potrebujejo.

Vse te aktivnosti so pri sodelujočih ekošolarjih pripomogle k pridobivanju novega znanja, novih poznanstev, predvsem pa so okrepile njihov socialni čut in poglobile njihovo razumevanje in dojemanje revščine, ki žal čedalje bolj postaja realnost tudi v Sloveniji.

Biotska pestrost

Vodja projekta: Mirjana Jesenek Mori

Število šol, ki so izvedle projekt in oddale poročila:

- osnovne šole: 49
- srednje šole: 2
- vrtci: 15
- domovi: 10

Namen in cilji projekta:

- ozaveščanje učencev o raznolikosti življenja v naravi – spoznavanje biotske pestrosti (poudarek na praktičnem izvajanju),
- spoznavanje bližnjega okolja: šolsko dvorišče, bližnji gozdovi, potoki, mlake, travniki ... ,
- spodbujanje učencev, da raziskujejo biotsko pestrost narave,
- navajanje učencev, da preživijo veliko časa v naravi: raziskujejo, fotografirajo, odkrivajo, pišejo dnevnik opazovanj,
- iščejo neokrnjene koticke narave,
- ozaveščanje učencev o pomenu gibanja v naravi za zdrav telesni in duševni razvoj (stran od računalnika, televizije in vseh mogočih modernih naprav),
- podaljšati trajnost in izboljšati kakovost znanja, ki si ga učenec lahko pridobi le z aktivnostmi v naravi,
- spodbujanje sposobnosti učencev za opazovanje naravnega okolja,
- razvijanje odgovornega odnosa do narave,
- spodbujanje vseživljenjskega učenja.

23

Opis projekta:

Biotska pestrost narave nam ponuja čudežen vir znanja, prostor za preprosto, zdravo učenje. Žal se v sodobnem življenju čedalje bolj oddaljujemo od narave in od vsega, kar je povezano z okoljem, ki nas obdaja. Še se lahko potrudimo. Omogočimo otrokom, da začutijo naravo okoli sebe, da spoznajo okolje, rastline, živali, gozdove, potoke, ... vso pestrost veličastne narave. Svet narave je prostor za raziskovanje, učenje, krepitev samozaupanja in za osupljiva odkritja.

Otroke lahko povežemo z naravo na preprost način: PE-LJIMO JIH V NARAVO. Naj učilnico zamenja narava, pa naj bo to le dvorišče šole, bližnji travnik, gozd, potok, mlaka ... Raziskujte, fotografirajte, odkrivajte ...

Skozi učni načrt lahko učilnico pri doseganju marsikaterga učnega cilja zamenja narava. V naravi ustvarimo vznemirljivo in koristno okolje – vznemirljive pustolovščine in osupljiva odkritja.

Zagotovimo otrokom, da jim bo narava bogat vir znanja za proučevanje raznolikosti življenja. Če bodo otroci dobili priložnost, bodo v naravi odkrivali čudežne in vznemirljive stvari.

Projekt je namenjen tako predšolskim otrokom – vrtcem kot osnovnošolcem in srednješolcem.

TEME: Igrišča v naravi (razne igre), Gozd, Park, Šolsko dvorišče, Potok, Mlaka, Ribnik; Prst ...

Doseženi rezultati:

- pisanje knjige z naslovom Moje drevo (opazovanje določenega drevesa),
- didaktične igre v naravnem okolju, vezane na različne vsebine: rastline, gozdne živali, travniške živali, bivališča živali),
- popisovanje živali in rastlin v določenem naravnem okolju,
- likovno ustvarjanje iz različnih materialov,
- doživljanje narave z vsemi čutili,
- gibalne dejavnosti v naravi,
- urejanje gredic, saditev cvetic,
- obisk gozda in gozdarja,
- opazovanje ptic,
- ustvarjanje zeliščnega vrta,
- izdelava gozdne učne poti,
- pisanje raziskovalnih nalog,
- raziskovanje biotske pestrosti na šotnem barju,
- raziskovanje biotske pestrosti v domačem kraju,
- sprehodi v naravo,
- spoznavanje ogroženih rastlinskih in živalskih vrst,
- izdelovanje ptičjih krmilnic,
- primerjanje oz. opazovanje nepokošenega travnika s pokošenim,
- obisk kraške jame,
- opazovanje talnih živali v gozdu,
- opazovanje in raziskovanje potoka,
- razstave o čebelarstvu,
- zasaditev gozdnih dreves,
- iskanje stopinj gozdnih živali in izdelovanje odtisov iz mavca,
- raziskovanje gozdnih tal in življenjske pestrosti v prsti,
- izdelovanje ptičjih pogač,
- raziskovanje mlake,
- raziskovanje bližnjega gozda,
- organizacija naravoslovnih dnevo o biotski pestrosti,
- odgovoren odnos do živali – korak k ohranjanju pestrosti,
- biodiverziteteta pri likovnem pouku,
- projekt Tudi paradižniki niso vsi enaki,
- avtohtone drevesne vrste,
- spoznavanje kamninske zgradbe,
- določanje s slikovnimi ključi,
- pisanje pesmic na temo biodiverziteteta,
- spoznavanje mokrišč.

Ekokviz za osnovne šole

Natura 2000 v Sloveniji

Vodja projekta: Franci Dovč

Število šol, ki so izvedle projekt
in oddale poročila:

- osnovne šole: 186

Skupno število učencev tekmovalcev: 3864

Namen in cilji projekta:

- pridobivanje dodatnega znanja o Naturo 2000,
- pritegniti čim več šolskih ekip (po trije tekmovalci na šolo),
- prehod iz »papirnate« v elektronsko obliko tekmovanja,
- spodbujanje tekmovalnega duha med mladimi,
- spodbujanje ustvarjalnosti med mladimi,
- zbiranje in analiza podatkov o Naturo v domačem okolju.

Opis projekta:

Ekokviz je ekipno tekmovanje v ekoznanju za starejše osnovnošolce. V okviru slovenskih ekošol poteka že od šolskega leta 2001/02, od šolskega leta 2008/2009 pa **skoraj v celoti po spletu**. Pobudo za prenos Ekokviza na splet je dal Telekom Slovenije, ki se je v šolskem letu 2008/2009 kot partner pri njegovi organizaciji in izvedbi pridružil nacionalnemu programu Ekošola kot način življenja (v nadaljevanju ekošola). Na tekmovanju v ekoznanju lahko tekmujejo **učenci 6., 7. in 8. razredov osnovnih šol**, ki so vključene v mrežo ekošol.

V šolskem letu 2009/2010 smo za temo ekokviza izbrali Naturo 2000 v Sloveniji. Razloga za to sta bila dva, in sicer smo s to temo počastili svetovno leto biotske raznovrstnosti, ki je potekalo na pobudo OZN. Drugi razlog za izbor navedene teme pa je dejstvo, da Natura 2000 zavzema skoraj 36 odstotkov celotnega slovenskega ozemlja. To pomeni največji delež zaščitenega ozemlja med vsemi državami EU in kot taka je velik izziv za prihodnost skoraj vsake slovenske občine in njenih prebivalcev. Ekošolarjem in njihovim učiteljem smo tako s pomočjo sodobnih spletnih rešitev omogočili, da so na zanimiv in zabaven način pridobili veliko novega znanja, ob tem smo jih poskušali spodbujati tudi k razmišljanju o priložnostih, ki jih v njihovem domačem kraju ponuja Natura 2000.

Najboljših 11 ekip pa se je 21. aprila 2010 pomerilo na državnem tekmovanju v Ljubljani. V finale so se uvrstile tri ekipe OŠ Ljubecna in po ena ekipa OŠ Jožeta Gorjupa Kostanjevica na Krki, JZ OŠ Marjana Nemca Radeče, OŠ Lovrenc na Pohorju, DOŠ Dobrovnik, I. OŠ Žalec, OŠ Železniki, OŠ Idrija in OŠ Antona Šibelja Stjenka Komen.

Zmagala je ekipa OŠ Jožeta Gorjupa iz Kostanjevice na Krki, druga je bila I. OŠ Žalec, tretja pa je bila ekipa z OŠ Železniki.

Telekom Slovenija je kot soorganizator ekokviza vsem trem zmagovalnim šolam podelil donacijo v skupni vrednosti 10.000 evrov, in sicer je OŠ Jožeta Gorjupa prejela 5000 evrov, I. OŠ Žalec 3000 in OŠ Železniki 2000 evrov.

Vsi udeleženci državnega tekmovanja so prejeli tudi paket dobrodošlice, člani prvih treh ekip pa še posebna priznanja in dodatne nagrade.

Ekokviz za srednje šole

Natura 2000

v lokalnem okolju

Vodja projekta: Franci Dovč, vodja kviza
Jožef Rituper, vodja tekmovanja

Število šol, ki so izvedle projekt
in oddale poročila:

- srednje šole: 33

Skupno število dijakov tekmovalcev: 1114

Namen in cilji projekta:

- spoznavanje NATURE 2000 v Sloveniji in v lokalnem okolju,
- iskanje novih izzivov, ki jih ponuja Natura v lokalnem okolju,
- obveščanje in ozaveščanje lokalne skupnosti o priložnostih, ki jih ponuja Natura,
- sodelovanje med različnimi vzgojno-izobraževalnimi ustanovami,
- izdelava plakatov o Naturi v domačem kraju,
- tekmovanje o poznavanju Nature za srednješolce.

Opis projekta:

Na 33 prijavljenih srednjih šolah so organizirali šolska tekmovanja (22. februarja 2010) na različnih ravneh srednješolskega izobraževanja. Na ravni srednjega poklicnega izobraževanja je sodelovalo 162 dijakov, na ravni srednjega strokovnega in poklicno-tehniškega izobraževanja je sodelovalo 586 dijakov, medtem ko je gimnazije zastopalo 366 dijakov. Najboljši dijaki so se pomerili v finalu na državnem tekmovanju, ki je bilo 13. aprila 2010 na Šolskem centru Rudolfa Maistra v Kamniku. Na tem tekmovanju je sodelovalo 28 zavodov. Vsak zavod je zastopala ekipa treh dijakov.

Tekmovanje smo izvedli tako, da smo v sodelovanju s strokovnjaki pripravili razpis, pravilnik oziroma pravila tekmovanja, pripravili smo gradivo v interaktivni e-priročnik za pripravo na tekmovanje. Prav tako smo pripravili vprašanja ter poskrbeli za organizacijo in izvedbo tekmovanja.

V finale državnega tekmovanja se je uvrstilo osem ekip z različnih ravni srednješolskega izobraževanja. Poleg ocene iz pisnega dela (reševanje testnih vprašanj) je bila končna ocena posamezne ekipe sestavljena še iz ocene plakata na temo Natura 2000 v lokalnem okolju in ocene predstavitve plakata pred občinstvom.

Festival ekošol na sejmu Altermed

19. – 21. 3. 2010 v hali D Celjskega sejma

Vodja projekta: Sonja Uršič

Tako kot v prejšnjih letih so slovenske ekošole sodelovale tudi na sejmu Altermed v Celju. Aktivno je v dveh dnevih sodelovalo 290 mentorjev. Na sejmu je bilo tudi letos skoraj 10.000 obiskovalcev, ki so se sprehodili tudi po našem razstavnem prostoru.

Ob tej priložnosti smo izdali tudi zloženko EKOŠOLARJI KUHAJO, pripravljeno kot jedilnik iz receptov ekošolarjev, ki so kuhali v demonstracijski kuhinji.

Glede na to, da slovenske ekošole s svojimi aktivnostmi precej pripomorejo k popestritvi sejma, smo v sodelovanju s Celjskim sejmom dosegli dogovor, na podlagi katerega smo imeli:

- brezplačen razstavni prostor, velik 200 m²,
- razstavni prostor je uredil s 26 panoji v velikosti 3m x 2m,
- brezplačno so nam posodili 52 stolov in 26 miz,
- brezplačne električne priključke,
- dobili 190 brezplačnih vstopnic za aktivno sodelujoče na festivalu,
- za prireditev smo brezplačno dobili veliko dvorano s 400 sedeži in ozvočenjem,
- omogočili so nam nakup vstopnic po znižani ceni,
- omogočili so nam pripravljalni sestanek za 50 mentorjev v dvorani Celjanka,
- omogočili so nam brezplačno sodelovanje v degustacijski kuhinji in na predstavitvenem odru,
- vsaka šola/vrtec se je lahko samostojno odločal, koliko dni se bo predstavljajal na sejmu.

Prireditev Ekošole na sejmu Altermed 2010 je po naših ocenah zelo dobro uspela. Bila je medijsko odzivna, predvsem akcija, ki smo jo vodili z ZPM Ljubljana – Moste Polje. Tudi jaz lahko pomagam, kjer smo zbirali sredstva za letovanje otrok iz družin, ki so na pragu revščine. Dobili smo veliko pohval obiskovalcev, zadovoljni pa so bili tudi udeleženci in že načrtujejo delo za prihodnje leto.

Aktivno je v treh dneh sodelovalo 350 mentorjev in 260 ekošolarjev.

IZJAVA

S podpisom se zavežujem, da bom ob obisku trgovine vedno uporabljal/a eko vrečko, v katero bom zložil/a kupljeno blago.

Podpis starša:

Podpis otroka:

Seznam dobitnikov zelene zastave za šolsko leto 2009/2010 (Ustanove, ki so ekozastavo prejele prvič)

Osnovne šole

1. OŠ BIČEVJE
2. OŠ FRANCA ROZMANA – STANETA LJUBLJANA
3. OŠ GLOBOKO
4. OŠ GRM NOVO MESTO
5. OŠ IDRİJA
6. OŠ IDRİJA, PŠ GODOVIČ
7. OŠ IDRİJA, PŠ ZAVRATEC
8. OŠ IVANA BABIČA – JAGRA MAREZIGE
9. OŠ JELA JANEŽIČA ŠKOFJA LOKA
10. OŠ JURİJA VEGE MORAVČE, PŠ VRHPOLJE
11. OŠ KOPRIVNICA
12. OŠ MIKLAVŽ NA DRAVSKEM POLJU
13. OŠ MIKLAVŽ NA DRAVSKEM POLJU, PŠ DOBROVCE
14. OŠ PODBOČJE
15. OŠ PODGORJE PRI SLOVENJ GRADCU
16. OŠ PRESERJE PRI RADOMLJAH
17. OŠ SAVA KLADNIKA SEVNICA
18. OŠ SAVA KLADNIKA SEVNICA, PŠ LOKA PRI ZIDANEM MOSTU
19. OŠ SAVA KLADNIKA SEVNICA, PŠ STUDENEC
20. OŠ ŠMARJE PRI JELŠAH
21. OŠ ŠMARJE PRI JELŠAH, PŠ ŠENTVID
22. OŠ ŠMARJE PRI JELŠAH, PŠ ZIBIKA
23. OŠ ŠMARJE PRI JELŠAH, PŠ KRISTAN VRH
24. OŠ ŠMARTNO V TUHINJU
25. OŠ ŠTURJE AJDOVŠČINA
26. OŠ TABOR LOGATEC
27. OŠ TABOR LOGATEC, PŠ HOTEĐRŠICA
28. OŠ TABOR LOGATEC, PŠ ROVTARŠKE ŽIBRŠE
29. OŠ TOMA BREJCA
30. OŠ VODICE
31. OŠ VODICE, PŠ UTİK
32. OŠ VOJNIK
33. OŠ VUZENICA IN VRTEC PRI OŠ
34. OŠ FRANA ROŠA
35. OŠ DUŠANA BORDONA SEMEDELÄ
36. OŠ MILANA MAJČNA ŠENTJANŽ
37. OŠ ŠMIHEL
38. OŠ ŠMIHEL, PŠ BIRČNA VAS
39. CENTER ZA KOREKCIJO SLUHA IN GOVORA PORTOROŽ
40. OŠ NARODNEGA HEROJA MAKSA PEČARJA
41. OŠ IVANA GROHARJA, PŠ TADEUSZ SADOWSKI BUKOVICA, PŠ LENART

Vrtci

1. OŠ DUŠANA FLISA HOČE – VRTEC HOČE
2. JVIZ OŠ PESNICA – VRTEC PERNICA
3. OŠ MIKLAVŽ NA DRAVSKEM POLJU – VRTEC VRTILJAK
4. OŠ MIRNA PEČ – VRTEC CEPETAVČEK
5. OŠ VRANSKO – TABOR – VRTEC TABOR
6. VRTEC LENDAVALA
7. VRTEC MANKA GOLARJA GORNJA RADGONA
8. VRTEC MEDVODE
9. VRTEC MENGEŠ
10. VRTEC MIŠKOLIN
11. VRTEC MOJCA
12. VRTEC MOJCA – ENOTA MOJCA IN ROŽLE
13. VRTEC MOJCA – ENOTA MUCA
14. VRTEC MOJCA – ENOTA TINKARA
15. VRTEC VRHOVCI
16. VRTEC VRHOVCI – ENOTA BRDO
17. VRTEC RINGARAJA PRI OŠ ARTIČE
18. VVZ ANTONA MEDVEDA KAMNIK
19. VRTEC GALJEVICA
20. VRTEC GALJEVICA – ENOTA RIBNIK
21. VRTEC GALJEVICA – ENOTA ORLOVA
22. VRTC GALJEVICA – ENOTA DOLENJSKA CESTA
23. VRTEC KOČEVJE
24. VIZ VRTEC IDRİJA
25. VIZ VRTEC MAVRICA IZOLA
26. VRTEC ŠKRATEK SVIT VODICE
27. VVZ KEKEC GROSUPLJE
28. VIZ VRTCI BREZOVICA

Srednje šole

1. GIMNAZIJA JURİJA VEGE IDRİJA
2. GIMNAZIJA MURŠKA SOBOTA
3. SREDNJA ZDRAVSTVENA ŠOLA LJUBLJANA
4. GRM NOVO MESTO – CENTER BIOTEHNIKE IN TURIZMA
5. GIMNAZIJA LEDINA

Seznam potrditev ekozastav za šolsko leto 2009/10

Osnovne šole

- 2 OŠ SLOVENSKA BISTRICA
- OŠ CENTER
- CUDV DRAGA
- DOŠ DOBROVNIK
- DOŠ I LENDAVA
- DOŠ PROSENJAKOVCI
- I OŠ ŽALEC
- I OŠ ŽALEC, PŠ GOTOVLJE
- I OŠ ŽALEC, PŠ PONIKVA PRI ŽALCU
- II OŠ ŽALEC
- JVI IN VVZ OŠ CERKVENJAK – VITOMARCI
- JVI IN VVZ OŠ CERKVENJAK – VITOMARCI, PŠ VITOMARCI
- JVIZ OŠ DOBREPOLJE
- JVIZ OŠ DOBREPOLJE, PŠ PONIKVE
- JVIZ OŠ DOBREPOLJE, PŠ STRUGE
- JVIZ OŠ DOBREPOLJE, PŠ KOMPOLJE
- JVIZ OŠ PESNICA
- JVIZ OŠ PESNICA, PŠ PERNICA
- JZ OŠ MARJANA NEMCA RADEČE
- JZ OŠ MARJANA NEMCA RADEČE, PŠ SVIBNO
- OŠ »8 TALCEV« LOGATEC
- OŠ 16. DECEMBRA MOJSTRANA
- OŠ ADAMA BOHORIČA BRESTANICA
- OŠ ANGELA BESEDNJAKA
- OŠ ANICE ČERNEJEVE MAKOLE
- OŠ ANTONA AŠKERCA RIMSKE TOPLICE
- OŠ ANTONA GLOBOČNIKA POSTOJNA
- OŠ ANTONA INGOLIČA SPODNJA POLSKAVA
- OŠ ANTONA JANŠE RADOVLJICA
- OŠ ANTONA ŠIBELJA STJENKA KOMEN
- OŠ ANTONA ŽNIDERŠIČA ILIRSKA BISTRICA
- OŠ APAČE IN VRTEC
- OŠ ARTIČE
- OŠ BAKOVCI
- OŠ BELOKRANJSKEGA ODREDA SEMIČ
- OŠ BELTINCI
- OŠ BENEDIKT IN VRTEC BENEDIKT
- OŠ BEŽIGRAD
- OŠ BLANCA
- OŠ BORCEV ZA SEVERNO MEJO
- OŠ BORISA KIDRIČA MARIBOR
- OŠ BOŽIDARJA JAKCA
- OŠ BRATOV LETONJA ŠMARTNO OB PAKI
- OŠ BREG
- OŠ BREZNO PODVELKA
- OŠ BREZNO PODVELKA, PŠ KAPLA
- OŠ BRINJE GROSUPLJE
- OŠ BRINJE GROSUPLJE, OŠPP
- OŠ BRINJE GROSUPLJE, PŠ POLICA
- OŠ BRŠLJIN
- OŠ BRUSNICE
- OŠ CANKOVA
- OŠ CIRKOVCE
- OŠ DESTRNIK – TRNOVSKA VAS
- OŠ DESTRNIK – TRNOVSKA VAS, PŠ TRNOVSKA VAS
- OŠ DOB
- OŠ DOBOVA IN VRTEC NAJDIHOJCA
- OŠ DOBOVA, PŠ KAPELE IN VRTEC SONČEK
- OŠ DOBRAVLJE
- OŠ DOBRAVLJE, PŠ ČRNIČE
- OŠ DOBRAVJE, PŠ SKRILJE
- OŠ DOBRAVLJE, PŠ VRTOVIN
- OŠ DOBROVO
- OŠ DOBROVO, PŠ KOJSKO
- OŠ DOLENJSKE TOPLICE
- OŠ DOMŽALE
- OŠ DOMŽALE, PŠ IHAN
- OŠ DR. IVANA KOROŠCA BOROVNICA
- OŠ DR. LJUDEVITA PIVKA
- OŠ DRAGA KOBALA MARIBOR
- OŠ DRAGA KOBALA MARIBOR, PŠ BREZJE
- OŠ DRAGOMIRJA BENČIČA BRKINA HRPELJE
- OŠ DRAVLJE
- OŠ DRSKA
- OŠ DUŠANA FLISA HOČE
- OŠ DUŠANA FLISA HOČE, PŠ REKA
- OŠ DUŠANA MUNIHA MOST NA SOČI
- OŠ ELVIRE VATOVEC PRADE
- OŠ F. S. FINŽARJA LESCE
- OŠ F. S. FINŽARJA LESCE, PŠ BEGUNJE
- OŠ FARA
- OŠ FRANA KRANJCA CELJE
- OŠ FRANCA ROZMANA – STANETA MARIBOR
- OŠ FRANCETA PREŠERNA ČRENŠOVCI
- OŠ FRANCETA PREŠERNA MARIBOR
- OŠ FRANCETA PREŠERNA MARIBOR, PŠ STANETA LENARDONA RAZVANJE
- OŠ FRANJA MALGAJA ŠENTJUR
- OŠ FRANJA MALGAJA ŠENTJUR, PŠ BLAGOVNA
- OŠ FRANKOLOVO
- OŠ GORNJI PETROVCI
- OŠ GRAD
- OŠ GUSTAVA ŠILIH
- OŠ GUSTAVA ŠILIH, PŠ ŠENTILJ
- OŠ HAJDINA
- OŠ HEROJA JANEZA HRIBARJA STARI TRG PRI LOŽU
- OŠ HUDINJA
- OŠ I MURSKA SOBOTA
- OŠ IG
- OŠ II MURSKA SOBOTA
- OŠ III MURSKA SOBOTA
- OŠ IV MURSKA SOBOTA
- OŠ IVANA GROHARJA ŠKOFJA LOKA
- OŠ IVANA KAVČIČA
- OŠ IVANA KAVČIČA, PŠ MLINŠE
- OŠ IVANJKOVCI
- OŠ JAKOBSKI DOL IN VRTEC
- OŠ JANKA GLAZERJA RUŠE
- OŠ JANKA PADEŽNIKA
- OŠ JANKA RIBIČA CEZANJEVCI
- OŠ JELŠANE
- OŠ JOŽETA GORJUPA KOSTANJEVICA NA KRKI IN VRTEC
- OŠ JOŽETA HUDOLESA JUROVSKI DOL
- OŠ JURIJA DALMATINA KRŠKO
- OŠ JURIJA VEGE MORAVČE
- OŠ JURŠINCI
- OŠ KAPELA
- OŠ KOBILJE
- OŠ KOLEZIJA
- OŠ KOMENDA MOSTE
- OŠ KOŠANA IN VRTEC
- OŠ KRIŽE
- OŠ KRIŽEVCI
- OŠ KRMELJ
- OŠ KUZMA
- OŠ LAVA
- OŠ LEDINA
- OŠ LENART
- OŠ LESIČNO
- OŠ LJUBEČNA
- OŠ LJUDSKI VRT
- OŠ LJUDSKI VRT, PŠ GRAJENA
- OŠ LOČE
- OŠ LOČE, PŠ JERNEJ
- OŠ LOČE, PŠ ŽIČE
- OŠ LOG – DRAGOMER
- OŠ LOG – DRAGOMER, PŠ BEVKE
- OŠ LOUISA ADAMIČA GROSUPLJE
- OŠ LOUISA ADAMIČA GROSUPLJE, PŠ KOPANJ
- OŠ LOUISA ADAMIČA GROSUPLJE, PŠ ŠMARJE-SAP
- OŠ LOUISA ADAMIČA GROSUPLJE, ŠT. JURIJ
- OŠ LOUISA ADAMIČA GROSUPLJE, PŠ ŽALNA
- OŠ LOUISA ADAMIČA GROSUPLJE, DE ADAMIČEVA
- OŠ LOVRENC NA POHORJU
- OŠ MALA NEDELJA
- OŠ MALEČNIK
- OŠ MARIJE VERE KAMNIK
- OŠ MARTINA KONŠAKA MARIBOR
- OŠ MARTINA KRAPAN
- OŠ METLIKA
- OŠ METLIKA, PŠ SUHOR
- OŠ MIKLAVŽ PRI ORMOŽU
- OŠ MIKLAVŽ PRI ORMOŽU, PŠ KOG
- OŠ MILOJKE ŠTRUKELJ NOVA GORICA
- OŠ MILOJKE ŠTRUKELJ NOVA GORICA, PŠ LEDINE
- OŠ MIRANA JARCA ČRNOMELJ
- OŠ MIREN
- OŠ MIREN, PŠ PILJE
- OŠ MIREN, PŠ KOSTANJEVICA
- OŠ MIRNA PEČ
- OŠ MIROSLAVA VILHARJA POSTOJNA
- OŠ MIROSLAVA VILHARJA POSTOJNA, PŠ HRUŠEVJE
- OŠ MIŠKA KRANJCA
- OŠ MIŠKA KRANJCA VELIKA POLANA
- OŠ MUTA
- OŠ MUTA, ENOTA S PRILAGOJENIM PROGRAMOM
- OŠ NOTRANJSKI ODRED CERKNICA
- OŠ NOTRANJSKI ODRED CERKNICA, PŠ 11. MAJA GRAHOVO

168. OŠ NOVE FUŽINE
 169. OŠ NOVE JARŠE
 170. OŠ OB DRAVINJI
 171. OŠ OB RINŽI KOČEVJE
 172. OŠ OB RINŽI KOČEVJE, PŠ KOČEVSKA REKA
 173. OŠ OB RINŽI KOČEVJE, PŠ LIVOLD
 174. OŠ ODRANCI
 175. OŠ OLGE MEGLIČ PTUJ
 176. OŠ ORMOŽ
 177. OŠ OSKARJA KOVAČIČA
 178. OŠ OSKARJA KOVAČIČA, PŠ RUDNIK
 179. OŠ OTOČEC
 180. OŠ PETROVČE
 181. OŠ PETROVČE, PŠ TRJE
 182. OŠ PIVKA
 183. OŠ POD GORO
 184. OŠ PODGORO KUTEŽEVO
 185. OŠ POHORSKEGA BATALJONA OPLOTNICA
 186. OŠ POHORSKEGA BATALJONA OPLOTNICA, PŠ KEBELJ
 187. OŠ POHORSKEGA BATALJONA OPLOTNICA, PŠ PRIHOVA
 188. OŠ POHORSKEGA ODREDA SLOVENSKA BISTRICA
 189. OŠ POHORSKEGA ODREDA SLOVENSKA BISTRICA, ZGORNJA LOŽNICA
 190. OŠ POLHOV GRADEC
 191. OŠ POLJANE
 192. OŠ POLJANE LJUBLJANA
 193. OŠ POLZELA
 194. OŠ PREBOLD
 195. OŠ PREŽIHOVEGA VORANCA BISTRICA
 196. OŠ PUCONCI
 197. OŠ PUCONCI, PŠ MAČKOVCI
 198. OŠ RAČE
 199. OŠ RADENCI
 200. OŠ RADLJE OB DRAVI
 201. OŠ RODICA
 202. OŠ ROVTE
 203. OŠ SELNICA OB DRAVI
 204. OŠ SIMONA GREGORČIČA KOBARID
 205. OŠ SIMONA GREGORČIČA KOBARID, PŠ BREGINJ IN VRTEC
 206. OŠ SIMONA GREGORČIČA KOBARID, OŠ DREŽNICA IN VRTEC
 207. OŠ SIMONA GREGORČIČA KOBARID, PŠ SMAST IN VRTEC
 208. OŠ SLADKI VRH
 209. OŠ SLAVE KLAVORE MARIBOR
 210. OŠ SPODNJA ŠIŠKA
 211. OŠ STARA CERKEV
 212. OŠ STARI TRG OB KOLPI
 213. OŠ STOPIČE
 214. OŠ STRANJE
 215. OŠ STROČJA VAS
 216. OŠ SVETA ANA
 217. OŠ SVETA ANA, PŠ LOKAVEC
 218. OŠ SVETA TROJICA IN VRTEC
 219. OŠ SVETI JURIJ OB ŠČAVNICI Z VRTEC SONČEK
 220. OŠ ŠENTJERNEJ
 221. OŠ ŠENTJERNEJ, PŠ OREHOVICA
 222. OŠ ŠENTVID
 223. OŠ ŠMARJE PRI JELŠAH
 224. OŠ ŠMARJETA
 225. OŠ ŠMARTNO POD ŠMARNO GORO
 226. OŠ ŠMARTNO PRI SLOVENJ GRADCU
 227. OŠ ŠTORE
 228. OŠ TABOR I
 229. OŠ TIŠINA
 230. OŠ TONČKE ČEČ
 231. OŠ TONETA ČUFARJA MARIBOR
 232. OŠ TONETA OKROGARJA
 233. OŠ TONETA ŠRAJA ALJOŠE IN VRTEC NOVA VAS
 234. OŠ TONETA TOMŠIČA KNEŽAK

235. OŠ TREBNJE
 236. OŠ TREBNJE, PŠ DOBRNIČ
 237. OŠ TREBNJE, PŠ ŠENTLOVRENC
 238. OŠ TREBNJE, PŠ DOLENJA NEMŠKA VAS
 239. OŠ TRZIN IN VRTEC ŽABICA TRZIN
 240. OŠ TURNIŠČE
 241. OŠ VALENTINA VODNIKA
 242. OŠ VELIKI GABER
 243. OŠ VENCLJA PERKA DOMŽALE
 244. OŠ VIŽMARJE BROD
 245. OŠ VOJKE ŠMUC IZOLA
 246. OŠ VOJKE ŠMUC IZOLA, PŠ KORTE
 247. OŠ VOLIČINA IN VRTEC PRI OŠ VOLIČINA
 248. OŠ VRANSKO – TABOR
 249. OŠ VRANSKO TABOR, PŠ TABOR
 250. OŠ VRHOVCI
 251. OŠ XIV. DIVIZIJE SENOVO
 252. OŠ ZADOBROVA
 253. OŠ ZALOG
 254. OŠ ZREČE
 255. VIZ II ROGAŠKA SLATINA
 256. VIZ II ROGAŠKA SLATINA, PŠ KOSTRIVNICA
 257. VIZ II ROGAŠKA SLATINA, PŠ SV. FLORJAN
 258. VIZ OŠ ROGATEC
 259. VIZ OŠ ROGATEC, PŠ DOBOVEC
 260. VIZ OŠ ROGATEC, PŠ DONAČKA GORA

Vrtci

- JVI IN VVZ OŠ CERKVENJAK – VITOMARCI – VRTEC PIKAPOLONICA
- JVI IN VVZ OŠ CERKVENJAK – VITOMARCI – VRTEC VITOMARCI
- JVIZ OŠ DOBROPOLJE – VRTEC RINGARAJA, DE CICIBAN KOMPOLJE
- JVIZ OŠ PESNICA – VRTEC PESNICA
- JZ OŠ MARJANA NEMCA RADEČE – ENOTA VRTCA
- JZ OTROŠKI VRTEC ŠMARJE PRI JELŠAH
- KRANJSKI VRTCI – VRTEC MOJCA
- OŠ BISTRICA OB SOTLI – ENOTA VRTEC PIKAPOLONICA
- OŠ BREZNO PODVELKA – ENOTA VRTEC
- OŠ DOBROVO – VRTEC DOBROVO IN KOJSKO
- OŠ DR. IVANA KOROŠČA BOROVNICA – ENOTA VRTEC
- OŠ DUŠANA FLISA HOČE – VRTEC SONČEK ROGOZA
- OŠ DUŠANA MUNIHA MOST NA SOČI – ENOTA VRTCA
- OŠ IN VRTEC JAKOBSKI DOL
- OŠ JANKA GLAZERJA RUŠE – VRTEC RUŠE
- OŠ KOMENDA MOSTE – ENOTA VRTEC MEHURČKI
- OŠ LENART – ENOTA VRTCA
- OŠ MALA NEDELJA – VRTEC PRI OŠ
- OŠ MIREN – VRTCI MIREN, BILJE, OPATJE SELO, KOSTANJEVICA
- OŠ MOKRONOG – VRTEC MOKRONOŽCI
- OŠ PREBOLD – OE VRTEC
- OŠ RAČE – ENOTA VRTEC
- OŠ RADLJE OB DRAVI – ENOTA VRTEC RADLJE OB DRAVI
- OŠ STOPIČE – VRTEC ŠKRAT STOPIČE
- OŠ STROČJA VAS – VVE
- OŠ SVETA ANA – ENOTA VRTEC
- OŠ TURNIŠČE – VRTEC TURNIŠČE
- OŠ XIV. DIVIZIJE SENOVO – ENOTA VRTEC
- VIZ OŠ ROGATEC – ENOTA VRTEC

- VRTEC »MARTIN KRPAN« CERKNICA
- VRTEC »OTONA ŽUPANČIČA« SLOVENSKA BISTRICA
- VRTEC BLED
- VRTEC BLED – ENOTA ZGORNJE GORJE
- VRTEC BORISA PEČETA MARIBOR
- VRTEC ČRNUČE – ENOTA OSTRŽEK
- VRTEC ČRNUČE – ENOTA GMAJNA
- VRTEC ČRNUČE – ENOTA SAPRAMIŠKA
- VRTEC ČRNUČE – ENOTA SONČEK
- VRTEC IVANA GLINŠKA
- VRTEC JADVIGE GOLEŽ MARIBOR
- VRTEC JELKA
- VRTEC JOŽICE FLANDER
- VRTEC LEDINA
- VRTEC LJUTOMER
- VRTEC MAVRICA VOJNIK
- VRTEC MOJCA – ENOTA KEKEC
- VRTEC MURSKA SOBOTA
- VRTEC MUTA
- VRTEC OTONA ŽUPANČIČA MARIBOR
- VRTEC PEDENJPED
- VRTEC POBREŽJE MARIBOR
- VRTEC RIBNICA
- VRTEC SEŽANA
- VRTEC STUDENCI MARIBOR
- VRTEC ŠENTJUR
- VRTEC ŠENTVID LJUBLJANA
- VRTEC TEZNO
- VRTEC TRBOVLJE – ENOTA BARBARA
- VRTEC TRBOVLJE – ENOTA MOJCA
- VRTEC URŠA
- VRTEC VODMAT – ENOTA KLINIČNI CENTER
- VRTEC VRHOVCI – ENOTA ROŽNIK
- VVZ ILKE DEVETAK BIGNAMI TOLMIN
- VVZ ORMOŽ

Srednje šole

- BIOTEHNIŠKA ŠOLA MARIBOR
- BIOTEHNIŠKI CENTER NAKLO
- EKONOMSKA ŠOLA MURSKA SOBOTA
- GIMNAZIJA CELJE – CENTER
- GIMNAZIJA IN SREDNJA KEMIJSKA ŠOLA RUŠE
- GIMNAZIJA KOČEVJE
- GIMNAZIJA LITIJA
- II. GIMNAZIJA MARIBOR
- IZOBRAŽEVALNI CENTER PIRAMIDA – SREDNJA ŠOLA ZA PREHRANO IN ŽIVILSTVO
- PROMETNA ŠOLA MARIBOR
- SREDNJA GRADBENA ŠOLA IN GIMNAZIJA MARIBOR
- SREDNJA ŠOLA ZA GOSTINSTVO IN TURIZEM CELJE
- SREDNJA ŠOLA ZA GOSTINSTVO IN TURIZEM MARIBOR
- SREDNJA ŠOLA ZA GOSTINSTVO IN TURIZEM RADENCI
- SREDNJA ŠOLA ZAGORJE
- SREDNJA VZGOJITELJSKA ŠOLA IN GIMNAZIJA LJUBLJANA
- SREDNJA ZDRAVSTVENA ŠOLA CELJE
- SREDNJA ZDRAVSTVENA IN KOZMETIČNA ŠOLA MARIBOR
- SREDNJA ZDRAVSTVENA ŠOLA MURSKA SOBOTA
- ŠC CELJE – SREDNJA ŠOLA ZA STORITVENE DEJAVNOSTI IN LOGISTIKO
- ŠC NOVO MESTO – SREDNJA GRADBENA IN LESARSKA ŠOLA
- ŠC NOVO MESTO – SREDNJA STROJNA ŠOLA
- ŠC VELENJE

Ustanove, ki so uspešno zaključile prvo leto delovanja v ekošoli:

OSNOVNE ŠOLE

1. CENTER ZA USPOSABLJANJE, DELO IN VARSTVO DOLFKE BOŠTJANČIČ
2. I. OŠ CELJE
3. III. OŠ CELJE
4. OŠ ANTONA AŠKERCA VELENJE
5. OŠ BOŠTANJ
6. OŠ DR. VITA KRAIGHERJA
7. OŠ DRAGOMELJ
8. OŠ DUPLEK, PŠ DVORJANE
9. OŠ DUPLEK, PŠ ZG. DUPLEK
10. OŠ FRANA GOLOBA PREVALJE
11. OŠ FRANCA LEŠNIKA – VUKA SLIVNICA
12. OŠ IVANA TAVČARJA GORENJA VAS
13. OŠ IVANA TAVČARJA GORENJA VAS, PŠ LUČINE
14. OŠ IVANA TAVČARJA GORENJA VAS, SOVODENJ
15. OŠ IVANA GROHARJA ŠKOFJA LOKA, PŠ LENART
16. OŠ IVANA ROBA ŠEMPETER PRI GORICI
17. OŠ IVANA ROBA ŠEMPETER PRI GORICI, PŠ VRTOJBA
18. OŠ KETTEJA IN MURNA
19. OŠ LESKOVEC PRI KRŠKEM
20. OŠ LESKOVEC PRI KRŠKEM, PŠ VELIKI PODLOG
21. OŠ LUCIJANA BRATKOVIČA BRATUŠA RENČE
22. OŠ MEŽICA
23. OŠ MLADIKA
24. OŠ POLJE
25. OŠ ROJE
26. OŠ SVETI JURIJ
27. OŠ ŠOŠTANJ
28. OŠ TONETA ČUFARJA LJUBLJANA
29. OŠ TRŽIŠČE
30. OŠ VAVTA VAS
31. OŠ VIDE PREGARC
32. OŠ VODMAT
33. OŠ ŽELEZNIKI

VRTCI

1. OŠ ANTONA ŽNIDERŠIČA ILIRSKA BISTRICA – ENOTA VRTEC
2. OŠ FRANCETA PREŠERNA ČRENŠOVCI – ENOTA VRTEC
3. OŠ JURIJA VEGE MORAVČE – VRTEC VOJKE NAPOKOJ
4. OŠ KRIŽEVCI - VRTEC
5. OŠ LUCIJANA BRATKOVIČA BRATUŠA RENČE – VRTEC
6. OŠ MEŽICA - VRTEC
7. OŠ MIKLAVŽ NA DRAVSKEM POLJU – VRTEC CICIPAN
8. OŠ ŠMARJETA – VRTEC SONČEK
9. VRTEC ANICE ČERNEJEVE CELJE
10. VRTEC BELTINCI
11. VRTEC LA COCCINELLA PIRAN
12. VRTEC LITIJA
13. VRTEC MORJE LUCIJA
14. VRTEC NAJDIHOJCA
15. VRTEC OTONA ŽUPANČIČA LJUBLJANA
16. VRTEC POSTOJNA
17. VRTEC PRI OŠ ADAMA BOHORIČA BRESTANICA
18. VRTEC ŠOŠTANJ
19. VRTEC TREBNJE

SREDNJE ŠOLE

1. ŠC RUDOLFA MAISTRA KAMNIK
2. ŠC CELJE – SREDNJA ŠOLA ZA GRADBENIŠTVO
3. ŠC LJUBLJANA – SREDNJA LESARSKA ŠOLA
4. DIJAŠKI DOM IVANA CANKARJA

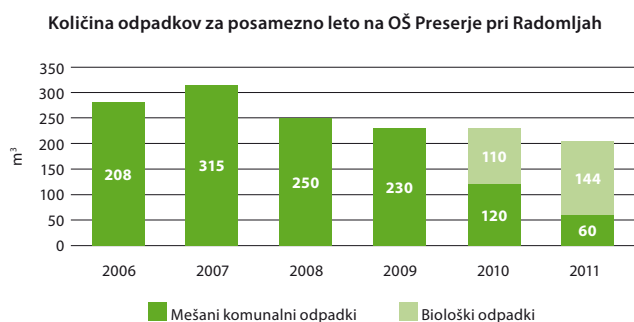
Primeri dobre prakse v slovenskih ekošolah

V nacionalni koordinaciji slovenskih ekošol smo si zastavili prav poseben cilj, in sicer želimo posamezne ekošole spodbujati k temu, da tudi same lahko nekaj prispevajo k nižjim stroškom in manjšemu obremenjevanju okolja. Z različnimi aktivnostmi smo dokazali, da imajo šole kar nekaj možnosti, da zastavljene cilje tudi dosežejo. V nadaljevanju predstavljamo primera, ki dokazujeta, da učenci/dijaki v sodelovanju z učitelji in z ravnateljevo pomočjo lahko dejansko znižajo stroške, in sicer predvsem na področju odpadkov in varčevanja z energijo.

Z ločenim zbiranjem odpadkov do trikrat nižjih stroškov

Na Osnovni šoli Preserje pri Radomljah, ki jo obiskuje 667 učencev v 28 oddelkih in devetih oddelkih podaljšanega bivanja (zaposlenih je 94 delavcev), so se na začetku leta 2008 odločili za ločeno zbiranje odpadkov (leta 2007 so se vključili v ekošolo). V šolskih prostorih so postavili koše za ločeno zbiranje embalaže, papirja, zamaškov, odpadnih baterij, izrabljenih tonerjev in kartuš. Cilj je bilo zmanjšanje količine mešanih odpadkov (graf 1) in znižanje stroškov (graf 2), ki so v določenih mesecih presegli 1500 evrov. Rezultati so bili spodbudni. Količino mešanih odpadkov so zmanjšali že v letu 2008, kar se je poznalo na računih.

Graf 1:

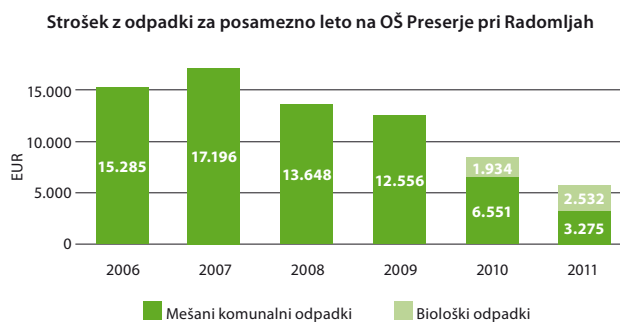

Sistem so nadgradili tudi z ločenim zbiranjem bioloških odpadkov, ki so pomenili največji delež mešanih komunalnih odpadkov. K odločitvi za ločeno zbiranje bioloških odpadkov je pripomoglo dejstvo, da lahko tako še znižajo stroške za odvoz odpadkov na letni ravni. Cena odvoza za biološke odpadke je namreč več kot trikrat nižja od cene odvoza mešanih odpadkov, vendar kljub temu prinese velike prihranke.

S 1. januarjem 2010 so naredili še velik korak naprej v ločenem zbiranju odpadkov, s čimer so občutno znižali stroške odlaganja odpadkov. Začeli so ločeno zbirati biološke odpadke. Po vsej šoli so na novo postavili skoraj 40 sodov (50 litrov) in 20 malo manjših košev (25 litrov) ter nalepili obvestilne oznake nad škatle za papir, nad sode za biološke odpadke in nad koše za preostale odpadke. Na oznakah ni samo napis, ampak tudi slike posameznih odpadkov, kar se je izkazalo za dobro odločitev zaradi učencev nižjih razredov. Potrebovali so še zabojnike (1100 litrov), kamor bi odlagali vse zbrane biološke odpadke. Ker JKP Prodnik ni imelo tako velikih zabojnikov v rjavi barvi, so opremili z napisi in sliko bioloških odpadkov dva zabojnika za mešane odpadke in enega za embalažo.

Graf 2 prikazuje visok strošek šole za mešane odpadke. V tem letu si želijo, predvsem zaradi ločenega zbiranja bioloških odpadkov, stroške znižati za tretjino. Če bodo uresničili cilj za leto 2011 glede količine odloženih mešanih in bioloških odpadkov, bi lahko strošek glede na leto 2007 znižali za več kot trikrat in s tem prihranili 11.000 evrov.

Graf 2:

Kako stroške za energijo znižati za 10 do 15 odstotkov

Na letni konferenci koordinatorjev slovenskih ekošol (5. oktobra 2009 na Brdu pri Kranju) smo vse slovenske ekošole pozvali k varčevanju z energijo, saj prav vsaka šola lahko brez dodatnih stroškov zmanjša stroške za energijo za 10 do 15 odstotkov.

Po oceni strokovnjakov bi v približno 1000 osnovnih in srednjih šolah ter dijaških domovih v naši državi vsako leto lahko prihranili okoli 126 GWh ogrevalne in električne energije ter zmanjšali emisije ogljikovega dioksida za približno 45.000 ton. Na račun manjše porabe energije pa bi tako na leto prihranili okoli 8,5 milijona evrov. To pomeni,

da se za zidovi slovenskih šol skriva velikanski varčevalni potencial, ki bi ga lahko dosegli brez dodatnih vlaganj in tako prispevali svoj delež k manjši porabi energije in čistejšemu okolju. Ob tem pa bi vsaka ekošola lahko še nekaj privarčevala. Slovenske ekošole želimo biti na tem področju zgled vsem drugim šolam v Sloveniji.

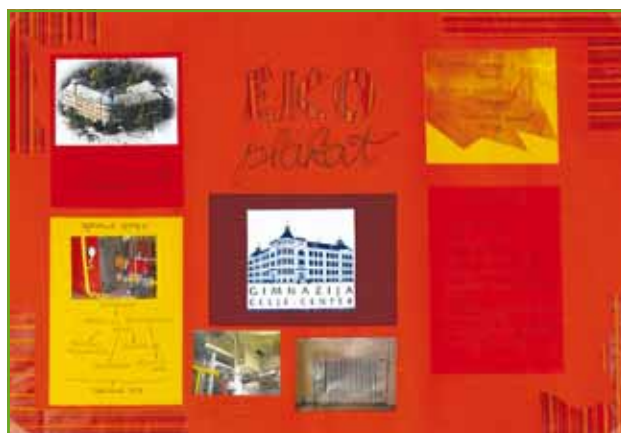
V nadaljevanju predstavljamo nekaj konkretnih aktivnosti, ki jih lahko izvede vsaka šola in tako doseže zastavljene cilje.

Aktivnosti, ki pripomorejo k manjši rabi energije in manjšemu onesnaževanju okolja:

- učenci/dijaki zberejo podatke o porabi energije za ogrevanje, razsvetljavo in drugo porabo na šoli,
- z luxmetrom (pripomoček za merjenje osvetljenosti) izmerijo osvetljenost v posameznih šolskih prostorih in podatke primerjajo z veljavnimi standardi za osvetlitev šolskih prostorov,
- izdelajo preprost energetski pregled stavbe,
- na podlagi zbranih podatkov izdelajo analizo zbranih podatkov in pripravijo predlog ukrepov za varčevanje,
- o ugotovitvah in predlaganih ukrepih obvestijo vse učence, učitelje in druge zaposlene na šoli, pa tudi starše, župana itd.,
- izdelajo nalepke »Ugašaj luč« in jih nalepijo nad stikala v posamezni učilnici,
- v vsakem razredu (šoli) izberejo skrbnika za ugašanje luči (energetskega detektiva), ki skrbi in opozarja tudi druge učence in zaposlene na šoli,
- očistijo žarnice in svetilke, kjer je to potrebno,
- namestijo manj potratne žarnice tam, kjer je to mogoče,
- namestitev luči na senzor na hodnik itd.

Z naštetimi in podobnimi aktivnostmi so v posameznih ekošolah že dokazali, da z aktivnim sodelovanjem učencev in tudi zaposlenih brez večjih težav lahko dosežejo zastavljene cilje.

Žal pa je tako, da v osnovnih šolah, ki se tako lotijo varčevanja, nimajo tako rekoč ničesar od varčevanja. Ker jim račune za energijo, vodo in odpadke plačujejo občine, njihovi birokrati ponavadi sploh ne gledajo računov, še manj je takih, ki bi se zanimali, zakaj so izdatki manjši. V praksi to pomeni, da imajo največje »koristi« od varčevanja občine, ki bi morale tako ali tako šole spodbujati k varčevanju, a jih večinoma ne. Zato bi morali župani oziroma odgovorni na občinah pozorneje spremljati stroške in tam, kjer se ti znižajo, šolam povrniti vsaj polovico privarčevanega zneska. S tem bi šole veliko bolj motivirali za delo.

LDN za šolsko leto 2010/11

V šolskem letu 2010/11 smo pripravili Letne delovne načrte (LDN) posebej za vrtce, osnovne šole in posebej za srednje šole/domove. Naše VODILO pri tem je bilo, da bi projekte in druge aktivnosti, ki jih izvajajo v okviru ekošole, čim bolj prilagodili njihovim potrebam in starosti.

V nadaljevanju so na kratko predstavljeni LDN za posamezno stopnjo in aktivnosti, ki jih bodo izvajali ekošolarji, da bodo na koncu šolskega leta ponovno potrdili oziroma obdržali ali na novo pridobili zeleno zastavo.

LDN za vrtce

Ekovrtec je sestavni del projekta ekošole, ki vse šolsko leto s svojimi dejavnostmi uresničuje cilje vzgoje in izobraževanja za trajnostni razvoj. Najpomembnejša naloga ekovrtca je zgodnje naravoslovje v povezavi z okoljem, kjer se otroci gibajo in živijo. V tem okolju otroci začnejo odkrivati, doživljati in spoznavati okolje hkrati z razvojem lastnih miselnih sposobnosti in osebnostnim razvojem.

34

Cilji

- vzgoja za okoljsko odgovornost,
- razvijanje pozitivnih medsebojnih odnosov,
- vzgoja za zdrav način življenja v zdravem okolju (uvajanje ekološko pridelane hrane, pitniki, gibanje),
- spodbujanje kreativnosti, inventivnosti in izmenjava idej,
- učinkovita raba naravnih virov (voda, odpadki, energija),
- povezovanje med ekovrtci doma, v okviru EU in širše.

Za pridobitev ekozastave mora vsak vrtec izvesti enega izmed naštetih tematskih sklopov iz zgodnjega naravoslovja:

- vodne kapljice in voda okrog nas,
- iz bližnjega živalskega sveta »sosed s hišico na hrbtu«,
- čebele in cvetovi,
- ekoopazovalni dnevnik,
- drevo od brsta do ploda,
- naš vrt,
- rastline in živali mojega kraja skozi letne čase.

Za pridobitev/potrditev zelene zastave za šolsko leto 2010/11 je potrebno sodelovanje pri treh od naštetih projektov. Od tega sta projekta Odpadki in varčevanje in Naravni viri obvezna, preostale projekte pa vrtec izbere sam.

1. Odpadki

2. Varčevanje in naravni viri

- voda
- energija

3. Po izbiri

- ekobranje za ekoživljenje
- festival altermed (tema zdravo življenje)
- likovni natečaj »prednovoletni čas«

Prostovoljne aktivnosti so dejavnosti, ki jih vrtci izberejo sami ali pa tudi ne. Te dejavnosti so:

- obisk ekokmetije / Naravoslovni tabor - PO KEKČEVIH STOPINJAH DO ZNANJA,
- akcija zbiranja manjših električnih in elektronskih aparatov ter baterij,
- zbiranje tonerjev.

LDN za osnovne šole

Ekošola kot način življenja je celosten program osnovne šole, ki skozi vse šolsko leto s konkretnimi projekti uresničuje cilje vzgoje in izobraževanja za trajnostni razvoj. Projekti, v katere se aktivno vključujejo lokalna skupnost in podjetja, so lahko odlično dopolnilo na poti k uresničevanju zastavljenih ciljev.

Cilji

- vzgoja za okoljsko odgovornost,
- razvijanje pozitivnih medsebojnih odnosov in pomoč pri odpravi revščine,
- vzgoja za zdrav način življenja v zdravem okolju (uvajanje ekološko pridelane hrane, pitniki, gibanje),
- spodbujanje kreativnosti, inventivnosti in izmenjava idej,
- učinkovita raba naravnih virov (voda, odpadki, energija),
- povezovanje med ekošolami doma, v okviru EU in širše.

Za pridobitev/potrditev zelene zastave mora vsaka ustanova izvesti vse tri našete tematske sklope:

- energija,
- odpadki,
- voda.

Poleg tega mora vsaka šola sodelovati še pri treh od naštetih projektov:

- biotska pestrost,
- revščina v svetu in pri nas,
- mi in naša preteklost,
- ekobranje za ekoživljenje,
- festival Altermed (tema zdravo življenje),
- ekokviz za OŠ,
- zgodnje naravoslovje,

- mladi poročevalci,
- likovni natečaj »prednovoletni čas«.

Vsaka ekošola se lahko odloči, da bo poleg obveznih dejavnosti izvajala tudi nekatere druge aktivnosti, kot na primer:

- obisk ekokmetije/Naravoslovni tabor,
- šolska VRTilnica: ustvarimo šolske vrtove,
- zbiranje tonerjev,
- akcija zbiranja manjših električnih in elektronskih aparatov in baterij - v pripravi,
- natečaj »Embalaža je vsepovsod okrog nas«.

LDN za srednje šole/ domove

Ekošola kot način življenja je celosten program srednje šole, ki skozi vse leto s konkretnimi projekti uresničuje cilje vzgoje in izobraževanja za trajnostni razvoj. Projekti, v katere se aktivno vključujejo lokalna skupnost in podjetja, so lahko odlično dopolnilo na poti k uresničevanju ciljev.

Cilji

- vzgoja za okoljsko odgovornost,
- razvijanje pozitivnih medsebojnih odnosov in pomoč pri odpravljanju revščine,
- vzgoja za zdrav način življenja v zdravem okolju (uvajanje ekološko pridelane hrane, pitniki, gibanje),
- spodbujanje kreativnosti, inventivnosti in izmenjava idej,
- učinkovita raba naravnih virov (voda, odpadki, energija),
- povezovanje med ekošolami doma, v okviru EU in širše.

35

Za pridobitev oz. potrditev zelene zastave mora vsaka srednja šola/dom izvesti vse tri vodilne tematske sklope:

- energija,
- odpadki,
- voda.

Sodelovati mora pri vsaj eni od tem projekta »**PODNEBNE SPREMEMBE**« in na dveh preostalih projektih s spodnjega seznama po lastni izbiri:

- revščina v svetu in pri nas,
- biotska pestrost,
- ekobranje za ekoživljenje,
- ekokviz za SŠ,
- festival Altermed (tema zdravo življenje),
- mladi poročevalci.

Srednje šole in domovi poleg navedenih obveznosti lahko izberejo tudi nekatere prostovoljne dejavnosti s spodnjega seznama:

- obisk ekokmetije,
- zbiranje tonerjev,
- akcija zbiranja manjših električnih in elektronskih aparatov ter baterij,
- likovni natečaj »prednovoletni čas«.

Mediji o nas

Začenja se vseevropska kampanja za spodbujanje k večji skrbi za varčevanje z elektriko

Arhiv STA.

Ljubljana, 6. oktobra (STA) - Danes se začenja vseevropska kampanja za spodbujanje k večji skrbi za varčevanje z energijo. Evropska fundacija za okoljsko izobraževanje, katere član so tudi slovenske **ekošole**, je Slovenijo izbrala kot vzorčen primer za spremljanje izvajanja projekta izklapljanja stikal. Pilotski projekt se bo v Sloveniji izvajal na 42 osnovnih in srednjih šolah.

Na posameznih **ekošolah** bodo učenci in dijaki med drugim izbrali t. i. energetske detektive, ki bodo vsak dan skrbeli za ugašanje luči, z luxmetrom bodo merili osvetljenost v posameznih prostorih, med sošolci in starši pa bodo izvedli anketo o njihovem odnosu do varčevanja z energijo, so sporočili iz slovenskega programa **Ekošola** kot način življenja.

Projekt Izklopi stikalo je sestavni del širšega projekta o spodbujanju energetske učinkovitosti na evropskih šolah. Po raziskavi, ki so jo izvajalci projekta izvedli v približno 200 šolah in različnih uradih za izobraževanje v devetih evropskih državah, so namreč ugotovili, da v večini sodelujočih šol že zdaj izobražujejo učence o pomenu energetske učinkovitosti in varčevanju energije.

Nacionalna koordinacija projekta **Ekošola** kot način življenja v sodelovanju s Šolskim centrom Velenje že dve leti izvaja pilotni projekt uvajanja energetskega knjigovodstva v vse slovenske **ekošole**.

Po izračunih Šolskega centra Velenje bi z večjim poudarkom pri varčevanju z energijo v nekaj manj kot 1100 osnovnih in srednjih šolah ter dijaških domovih na leto prihranili okrog 126 GWh električne energije in za 45.000 ton zmanjšali emisije ogljikovega dioksida. Na račun manjše porabe energije bi prihranili okoli 8,5 milijona evrov na leto. Ta prihranek pomeni le 20 odstotkov letnega prihranka energije v javnih objektih, kot ga predvideva razvojni program trajnostne energije.

Zato si slovenske **ekošole** prizadevajo, da bi tudi s pomočjo uvajanja energetskega knjigovodstva in drugih projektov za spodbujanje varčevanja z energijo vsaka **ekošola** prihranila od 10 do 15 odstotkov energije. Ob tem nacionalni koordinator poziva slovenske občine, da pokažejo več zanimanja za varčevanje z energijo v šolah.

kk/ap

06.10.2009 06:00

Minister za okolje in prostor
Karl Erjavec

ERJAVEC: Ekošole so se razvile v pomembno institucijo

Arhiv STA.

Brdo pri Kranju, 5. oktobra (STA) - V 13 letih delovanja so se **ekošole** razvile v pomembno institucijo, kjer poleg vzgoje in izobraževanja izvajajo tudi konkretne projekte, kot je projekt učinkovite rabe energije, s pomočjo katerega naj bi vsaka šola prihranila od 10 do 15 odstotkov energije, je na odprtju konference koordinatorjev **Ekošole** poudaril okoljski minister Karl Erjavec.

Prav **ekošole** so tiste, ki so v Sloveniji po ministrovem mnenju lahko zgled drugim šolam, zato od njih tudi v prihodnje pričakuje, da bodo še več storile za okolje in naravo. Ob tem se je dotaknil tudi neurejenega financiranja in obljubil, da bodo v sodelovanju z ministrstvom za šolstvo kljub svetovni krizi poskrbeli za financiranje programa.

Današnje konference na Brdu pri Kranju se je udeležilo okoli 450 predstavnikov **ekošol** iz vse Slovenije. Nacionalna koordinatorica programa **Ekošola** kot način življenja Nada Pavšer je predstavila splošne usmeritve in merila za delovanje **ekošol** v letošnjem šolskem letu. Ob tem je posebej poudarila pomen učinkovite rabe energije v šolah in predstavila pobudo z naslovom Ugasnimo luči, izkllopimo stikala.

Po ocenah strokovnjakov bi v približno 1000 osnovnih in srednjih šolah ter dijaških domovih v Sloveniji vsako leto prihranili okoli 126 GWh ogrevalne in električne energije ter zmanjšali emisije ogljikovega dioksida za približno 45.000 ton. Na račun manjše porabe energije bi na leto prihranili okrog 8,5 milijona evrov.

V letošnjem šolskem letu bodo **ekošole** lahko sodelovale pri dveh projektih s področja učinkovite rabe energije, s pomočjo katerih bodo brez večjega odrekovanja lahko dosegli zastavljene cilje. Naslov prvega, mednarodnega pilotnega projekta, je Ugasnimo luči, izkllopimo stikala. Učenci bodo merili osvetljenost v posameznih razredih, izbrali bodo 'energetske' detektive, ki bodo preverjali in izklapljali luči, ki gorijo po nepotrebem, in podobno.

Drugi projekt z naslovom Vodenje energetskega knjigovodstva v slovenskih **ekošolah**, ki ga izvajajo v sodelovanju s Šolskim centrom Velenje, je namenjen spremljanju rabe energije. Učenci in dijaki bodo s pomočjo spletnega orodja za vodenje energetskega knjigovodstva sproti spremljali porabo energije, vode in podobno ter na podlagi analize podatkov ugotavljali, kaj bi lahko sami storili za manjšo porabo energije.

Ekošola je program mednarodnega združenja za okoljsko izobraževanje, ki teče v šolah in vrtcih v 47 državah. V Sloveniji program pod vodstvom nacionalne koordinatorice Nade Pavšer v okviru društva za okoljsko izobraževanje Doves.

mke/ap

05.10.2009 16:05

Var(č)na prihodnost

EU in seveda tudi Slovenija sta si do leta 2020 postavili naslednje cilje:

- 20-odstotno zmanjšanje predvidene porabe energije,
- delež obnovljivih virov energije v skupni porabi energije povečati na 20 odstotkov,
- delež biogoriv povečati na vsaj 10 odstotkov celotne porabe bencina in dizelskega goriva,
- vsaj za 20 odstotkov zmanjšati izpuste toplogrednih plinov.

Do leta 2050 naj bi EU pridobivala več kot 50 odstotkov energije iz virov, ki ne povzročajo emisij toplogrednih plinov, torej ne iz fosilnih goriv. Ti viri bodo energija iz vetra in biomase, vodna energija, sončna energija, biogorivo iz organskih snovi in vodik kot gorivo.

Bodimo drugim za zgled!

POROČILO SLOVENSКИH EKOŠOL ZA ŠOLSKO LETO 2009/10

Glavni in odgovorni urednik: Franci Dovč
Avtor fotografij: Franci Dovč, arhiv ekošole
Priprava in obdelava podatkov: Dunja Dolinšek
Lektoriranje: Milojka Mansoor
Oblikovanje in prelom: Gregor Jerič
Tisk: Birografika Bori d.o.o.
Naklada: 1500 izvodov

ISSN 1855-9697

September 2010

V slovenskih ekošolah si želimo, da bi odgovoren odnos do okolja,
do sočloveka in do vseh bitij narave postal način življenja

- vsake slovenske družine
- vsakega podjetja
- vsake slovenske občine in
- vsakega ministrstva.

Ekošola kot način življenja

Trubarjeva 50, SI-1000 Ljubljana

T: 059 071 339 | M: 031 323 332 | E: info@ekosola.si | W: www.ekosola.si